

SOMMAIRE

I — RAPPEL DES PRINCIPES DE DROIT CIVIL

CHAPITRE I	— Conventions translatives à titre onéreux	n°s 8 à 44
SECTION I	— La vente	
SECTION II	— L'échange	
SECTION III	— La dation en paiement	
SECTION IV	— L'apport en société	
SECTION V	— Conventions translatives particulières	
CHAPITRE II	— Meubles et immeubles	n°s 45 à 56
SECTION I	— Généralités	
SECTION II	— Particularités	
CHAPITRE III	— Annulation, résolution, révocation et résiliation	n°s 57 et 58
CHAPITRE IV	— Modalités	n°s 59 à 61

II — DROITS D'ENREGISTREMENT

TITRE I — RÈGLES GÉNÉRALES DE PERCEPTION

CHAPITRE I	— Définitions au regard du Code des droits d'enregistrement	n°s 62 à 69
CHAPITRE II	— Obligation de l'enregistrement	n°s 70 à 73
CHAPITRE III	— Règles générales de perception	n°s 74 à 131
SECTION I	— Un acte faisant titre	
SECTION II	— La règle <i>non bis in idem</i>	
SECTION III	— Les dispositions dépendantes et indépendantes	
SECTION IV	— Les modalités de l'opération juridique (la condition suspensive)	
SECTION V	— Le fisc est un tiers pour la perception des droits d'enregistrement	
CHAPITRE IV	— Présomptions légales	n°s 132 à 143
SECTION I	— Acquisition séparée du fonds et de la superficie (C. enr., art. 74 et 75)	
SECTION II	— Présomptions contenues dans les articles 187 et 188 C. enr.	
CHAPITRE V	— Conventions soumises au droit de vente	n°s 144 à 176
SECTION I	— Conventions translatives	
SECTION II	— Convention translative de propriété ou d'usufruit	
SECTION III	— Conventions déclaratives	
SECTION IV	— Divers	
SECTION V	— Conventions translatives portant sur des immeubles situés en Belgique	
SECTION VI	— Conventions non soumises au droit de vente	

TITRE II — BASE IMPOSABLE

CHAPITRE I	— Base d'imposition principale : la valeur conventionnelle des immeubles transmis	n°s 184 à 235
SECTION I	— La vente	
SECTION II	— L'échange	

CHAPITRE II	— Base d'imposition accessoire : la valeur vénale des immeubles transmis	n°s 236 à 253
SECTION I	— Détermination de la valeur vénale d'une pleine propriété	
SECTION II	— Détermination de la valeur vénale de l'usufruit et de la nue-propriété	
CHAPITRE III	— Abattements	n°s 254 à 275
SECTION I	— Région flamande	
SECTION II	— Région de Bruxelles-Capitale	

TITRE III — RÉGIMES PARTICULIERS

CHAPITRE I	— Ventes aux sociétés immobilières de service public	n°s 278 à 284
CHAPITRE II	— Ventes aux acheteurs bénéficiaires de la prime gouvernementale	n°s 285 à 296
SECTION I	— Région de Bruxelles-Capitale	
SECTION II	— Région wallonne	
SECTION III	— Région flamande	
CHAPITRE III	— Ventes d'habitations modestes et de terrains destinés à servir d'emplacement à pareilles habitations	n°s 297 à 419
SECTION I	— Région de Bruxelles-Capitale	
SECTION II	— Région wallonne	
SECTION III	— Région flamande	
CHAPITRE IV	— Ventes de petites propriétés rurales	n°s 420 à 498
SECTION I	— Région de Bruxelles-Capitale	
SECTION II	— Région wallonne	
SECTION III	— Région flamande	
CHAPITRE V	— Ventes aux personnes faisant profession d'acheter des immeubles en vue de la revente	n°s 499 à 547
SECTION	— Région wallonne	
SECTION II	— Région de Bruxelles-Capitale	
SECTION II	— Région flamande	
CHAPITRE VI	— Échanges d'immeubles ruraux non bâtis	n°s 548 à 564
CHAPITRE VII	— Reportabilité — Régime applicable en Région flamande	n°s 565 à 571-4

TITRE IV — ACTES ENREGISTRABLES AU DROIT FIXE

CHAPITRE I	— La déclaration de command	n°s 573 à 615
SECTION I	— Les déclarations de command en droit civil	
SECTION II	— Les déclarations de command en droit d'enregistrement	
SECTION III	— Les déclarations de command dans les ventes volontaires d'immeubles	
SECTION IV	— Les déclarations de command dans les adjudications régies par le Code judiciaire.	
SECTION V	— Situations irrégulières	
CHAPITRE II	— Reventes en suite de folle enchère ou de surenchère	n°s 616 à 619
CHAPITRE III	— Acquisition de l'usufruit par le nu-propriétaire	n°s 620 à 623
CHAPITRE IV	— Transmissions à titre onéreux donnant lieu à la débition de la TVA	n°s 624 à 626

TITRE V — ACTES ENREGISTRÉS GRATUITEMENT

CHAPITRE I	— Dispositions communes aux trois Régions	n°s 628 à 657
SECTION I	— Actes amiables en faveur de certaines personnes en raison de leur qualité	
SECTION II	— Immeubles exclusivement affectés à l'enseignement	
SECTION III	— Cessions amiables pour cause d'utilité publique	
SECTION IV	— Rétrocession ensuite d'expropriation	
SECTION V	— Remembrement, relotissement et sites d'activité économique désaffectés	
SECTION VI	— Etats étrangers et organisations internationales	
SECTION VII	— Autres dispositions particulières	
CHAPITRE II	— Dispositions particulières pour chaque Région	n°s 658 à 661
SECTION I	— Région de Bruxelles-Capitale	
SECTION II	— Région flamande	

TITRE VI — RESTITUTIONS

CHAPITRE I	— Restitution partielle en cas de revente à bref délai	n°s 662 à 710
SECTION I	— Acquisition d'un immeuble par un acte authentique ayant subi le droit de vente	
SECTION II	— Revente	
SECTION III	— Revente dans les deux ans de la date de l'acte authentique d'acquisition	
SECTION IV	— Modalités de détermination du montant à restituer	
SECTION V	— Forme de la demande de restitution	
CHAPITRE II	— Restitution (ou abandon de la perception du droit proportionnel) en cas d'annulation ou de résolution d'une convention de vente	n°s 711 à 747
SECTION I	— Généralités	
SECTION II	— Région de Bruxelles-Capitale	
SECTION III	— Région wallonne	
SECTION IV	— Région flamande	

TITRE VII — CLAUSES-TYPES ET INCIDENCES EN DROITS D'ENREGISTREMENT (Tableaux)

III — TVA

INTRODUCTION

n°s 748 à 754

TITRE I — BIENS VISÉS

CHAPITRE I	— Le droit européen	n° 755
CHAPITRE II	— Le droit belge	n° 756
CHAPITRE III	— Biens effectivement visés en Belgique	n°s 757 à 765
SECTION I	— Genre	
SECTION II	— Définition	

TITRE II — QUALITÉ DU CÉDANT

CHAPITRE I	— Le droit européen	n°s 766 et 767
CHAPITRE II	— Le droit belge	n°s 768 et 769
CHAPITRE III	— Personnes effectivement visées en Belgique	n°s 770 à 782
SECTION I	— Assujetti non occasionnel ou promoteur immobilier	
SECTION II	— Assujetti occasionnel	
SECTION III	— Cas particuliers	

TITRE III — OPÉRATIONS IMPOSABLES

CHAPITRE I	— Le droit européen	n°s 783 à 787
CHAPITRE II	— Le droit belge	n°s 788 à 791
CHAPITRE III	— Opérations effectivement imposables	n°s 792 à 814
SECTION I	— Livraison, constitution, cession ou rétrocession d'un droit réel	
SECTION II	— Livraisons assimilées à des opérations imposables générales ou prélevements généraux	
SECTION III	— Livraisons assimilées à des opérations imposables spécifiques ou prélevements spécifiques	

TITRE IV — MOMENT DE L'OPÉRATION IMPOSABLE

CHAPITRE I	— Le droit européen	n° 815
CHAPITRE II	— Le droit belge	n°s 816 à 819
CHAPITRE III	— Délai effectivement appliqué en Belgique et moment de l'opération	n°s 820 à 827

TITRE V — FAIT GÉNÉRATEUR ET DATE D'EXIGIBILITÉ

CHAPITRE I	— Le droit européen	n°s 828 à 832
CHAPITRE II	— Le droit belge	n° 833
CHAPITRE III	— Fait générateur et exigibilité de la TVA concernant les opérations relatives aux bâtiments	n°s 834 à 839

TITRE VI — BASE D'IMPOSITION

CHAPITRE I	— Le droit européen	n°s 840 à 846
CHAPITRE II	— Le droit belge	n°s 847 à 858
CHAPITRE III	— Base d'imposition concernant les opérations imposables relatives aux bâtiments	n°s 859 à 868

TITRE VII — TAUX

CHAPITRE I	— Le droit européen	n°s 869 à 872
CHAPITRE II	— Le droit belge	n°s 873 à 876
CHAPITRE III	— Taux applicables aux opérations relatives aux bâtiments	n°s 877 à 879

TITRE VIII — EXEMPTIONS

CHAPITRE I — Le droit européen	n° 880 à 883
CHAPITRE II — Le droit belge	n° 884 à 886
CHAPITRE III — Exemptions applicables aux opérations relatives aux bâtiments	n° 887 à 889

TITRE IX — OPÉRATION HORS CHAMP

CHAPITRE I — Le droit européen	n° 890
CHAPITRE II — Le droit belge	n° 891
CHAPITRE III — Application pratique en Belgique	n° 892 à 898

TITRE X — DÉDUCTIONS

CHAPITRE I — Le droit européen	n° 899 à 910
CHAPITRE II — Le droit belge	n° 911 à 929
CHAPITRE III — Déduction et révisions relatives aux opérations imposables concernant les bâtiments	n° 930 à 954
SECTION I — Généralités	
SECTION II — Promoteur immobilier et autres professionnels	
SECTION III — Assujetti occasionnel	
SECTION IV — Cession d'une universalité de biens ou d'une branche d'activité	

TITRE XI — OBLIGATIONS ET RESPONSABILITÉ DES NOTAIRES DANS LE RECOUVREMENT DE LA TVA

CHAPITRE I — Genèse de la procédure et cadre juridique	n° 955 à 972
SECTION I — Genèse de la procédure	
SECTION II — Cadre juridique	
CHAPITRE II — Communication de la qualité d'assujetti	n° 973 à 980
SECTION I — Obligations du notaire	
SECTION II — Obligations de l'affectant ou de l'aliénateur	
CHAPITRE III — L'avis fiscal	n° 981 à 1003
SECTION I — Emetteurs de l'avis fiscal	
SECTION II — Champ d'application	
SECTION III — Transmission de l'avis fiscal	
CHAPITRE IV — La notification fiscale	n° 1004 à 1016
SECTION I — L'émetteur de la notification	
SECTION II — Les éléments susceptibles d'être notifiés	
SECTION III — L'intérêt du Trésor	
SECTION IV — Procédure	
SECTION V — Motivation de la notification	
SECTION VI — Effets de la notification	

CHAPITRE V — L'information fiscale	n°s 1017 à 1026
SECTION I — Quand y a-t-il lieu à l'envoi d'une information fiscale ?	
SECTION II — Transmission de l'information fiscale	
CHAPITRE VI — L'inscription de l'hypothèque légale	n°s 1027 à 1036
SECTION I — Inscription	
SECTION II — Effets et particularités de l'hypothèque légale	
SECTION III — Conséquences civiles et fiscales du choix des parties	
CHAPITRE VII — Responsabilité notariale	n°s 1037 à 1046
SECTION I — Régime général	
SECTION II — Régime spécial	
SECTION III — Peines correctionnelles et amendes administratives	

KORTE INHOUD

I — HERHALING VAN DE BURGERRECHTELijke PRINCIPES

HOOFDSTUK I	— Overdragende overeenkomsten ten bezwarende titel	nrs 8 tot 44
AFDELING I	— Verkoop	
AFDELING II	— Ruil	
AFDELING III	— Inbetalinggeving	
AFDELING IV	— Inbreng in vennootschap	
AFDELING V	— Bijzondere overdragende overeenkomsten	
HOOFDSTUK II	— Roerende en onroerende goederen	nrs 45 tot 56
AFDELING I	— Algemeenheden	
AFDELING II	— Bijzonderheden	
HOOFDSTUK III	— Nietigverklaring, ontbinding, herroeping en opzegging	nrs 57 en 58
HOOFDSTUK IV	— Modaliteiten	nrs 59 tot 61

II — REGISTRATIERECHTEN

TITEL I — ALGEMENE HEFFINGSREGELS

HOOFDSTUK I	— Definities ten aanzien van het wetboek registratierechten	nrs 62 tot 69
HOOFDSTUK II	— Registratieverplichting	nrs 70 tot 73
HOOFDSTUK III	— Algemene heffingsregels	nrs 74 tot 131
AFDELING I	— Akte die een titel verschafft	
AFDELING II	— De regel <i>non bis in idem</i>	
AFDELING III	— Afhankelijke en onafhankelijke beschikkingen	
AFDELING IV	— Modaliteiten van de rechtshandeling (opschortende voorwaarde)	
AFDELING V	— De fiscus is een derde ten aanzien van de heffing van de registratierechten	
HOOFDSTUK IV	— Wettelijke vermoedens	nrs 132 tot 143
AFDELING I	— Afzonderlijke verkrijging van de grond en van de opstal (art. 74 en 75 W.Reg.)	
AFDELING II	— Vermoedens vervat in de artikels 187 en 188 W.Reg.	
HOOFDSTUK V	— Overeenkomsten onderworpen aan het verkooprecht	nrs 144 tot 176
AFDELING I	— Overdragende overeenkomsten	
AFDELING II	— Overeenkomsten waarbij eigendom of vruchtgebruik wordt overgedragen	
AFDELING III	— Aanwijzende overeenkomsten	
AFDELING IV	— Diversen	
AFDELING V	— Overdragende overeenkomsten betreffende in België gelegen onroerende goederen	
AFDELING VI	— Overeenkomsten niet onderworpen aan het verkooprecht	

TITEL II — HEFFINGSGRONDSTUK

HOOFDSTUK I	— Voornaamste heffingsgrondslag : de overeengekomen waarde van de overgedragen onroerende goederen	nrs 184 tot 235
AFDELING I	— Verkoop	
AFDELING II	— Ruil	
HOOFDSTUK II	— Bijkomende heffingsgrondslag : verkoopwaarde van de overgedragen onroerende goederen	nrs 236 tot 253
AFDELING I	— Vaststelling van de verkoopwaarde van de volle eigendom	
AFDELING II	— Vaststelling van de verkoopwaarde van vruchtgebruik en van blote eigendom	
HOOFDSTUK III	— Abattementen	nrs 254 tot 275
AFDELING I	— Abatement in het Vlaamse Gewest	
AFDELING II	— Abattementen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	

TITEL III — BIJZONDERE REGIMES

HOOFDSTUK I	— Verkopen aan bouwmaatschappijen van algemeen nut	nrs 278 tot 284
HOOFDSTUK II	— Verkoop aan de met regeringspremie begunstigde kopers	nrs 285 tot 296
AFDELING I	— Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
AFDELING II	— Waals Gewest	
AFDELING III	— Vlaams Gewest	
HOOFDSTUK III	— Verkoop van bescheiden woningen en van gronden bestemd voor dergelijke woningen	nrs 297 tot 419
AFDELING I	— Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
AFDELING II	— Waals Gewest	
AFDELING III	— Vlaams Gewest	
HOOFDSTUK IV	— Koop van kleine landeigendommen	nrs 420 tot 498
AFDELING I	— Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
AFDELING II	— Waals Gewest	
AFDELING III	— Vlaams Gewest	
HOOFDSTUK V	— Verkoop aan personen die hun beroep maken van de aankoop van onroerende goederen met het oog op de verkoop ervan	nrs 499 tot 547
AFDELING I	— Waals Gewest	
AFDELING II	— Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
AFDELING III	— Vlaams Gewest	
HOOFDSTUK VI	— Ruil van ongebouwde landgoederen	nrs 548 tot 564
HOOFDSTUK VII	— Meeeneembaarheid - Stelsel van toepassing in het Vlaamse Gewest	nrs 565 tot 571-4

TITEL IV — AKTEN ONDERWORPEN AAN HET ALGEMENE VASTE RECHT

HOOFDSTUK I	— Commandverklaring	nrs 573 tot 615
AFDELING I	— Commandverklaring in het burgerlijke recht	
AFDELING II	— Commandverklaring in het registratiericht	

AFDELING III	— Commandverklaring bij vrijwillige verkoop van onroerende goederen	
AFDELING IV	— Commandverklaring bij de toewijzingen geregeld in het Gerechtelijk Wetboek	
AFDELING V	— Onregelmatige omstandigheden	
HOOFDSTUK II	— Wederverkoop ten gevolge van rouwkoop of opbod	nrs 616 tot 619
HOOFDSTUK III	— Verkrijging van vruchtgebruik door de blote eigenaar	nrs 620 tot 623
HOOFDSTUK IV	— Overdrachten ten bezwarende titel die aanleiding geven tot heffing van belasting over de toegevoegde waarde	nrs 624 tot 626

TITEL V — KOSTELOZE REGISTRATIE

HOOFDSTUK I	— Bepalingen gemeenschappelijk aan de drie gewesten	nrs 628 tot 657
AFDELING I	— Minnelijke akten ten bate van bepaalde personen uit hoofde van hun hoedanigheid	
AFDELING II	— Uitsluitend voor onderwijs aangewende goederen	
AFDELING III	— Minnelijke overdrachten voor algemeen nut	
AFDELING IV	— Wederafstand na onteigening	
AFDELING V	— Ruilverkaveling, herverkaveling en afgedankte bedrijfsruimten	
AFDELING VI	— Vreemde Staten en internationale instellingen	
AFDELING VII	— Andere bijzondere bepalingen	
HOOFDSTUK II	— Bijzondere bepalingen per gewest	nrs 658 tot 661
AFDELING I	— Bepalingen eigen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
AFDELING II	— Bepalingen eigen aan het Vlaamse Gewest	

TITEL VI — TERUGGAVEN

HOOFDSTUK I	— Gedeeltelijke teruggave in geval van wederverkoop binnen een korte termijn	nrs 662 tot 710
AFDELING I	— Verwerving van een onroerend goed bij authentieke akte waarop het verkooprecht werd geheven	
AFDELING II	— Wederverkoop	
AFDELING III	— Wederverkoop binnen de twee jaar volgend op de datum van de authentieke verkrijgingsakte	
AFDELING IV	— Modaliteiten van vaststelling van het terug te geven bedrag	
AFDELING V	— Vorm van het verzoek tot teruggave	
HOOFDSTUK II	— Teruggave (of kwijtschelding van het evenredige recht) in geval van vernietiging of ontbinding van een koopovereenkomst	nrs 711 tot 747
AFDELING I	— Algemeenheden	
AFDELING II	— Regeling in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
AFDELING III	— Regeling in het Waalse Gewest	
AFDELING IV	— Regeling van toepassing in geval het onroerend goed is gelegen in het Vlaamse Gewest	

**TITEL VII — TYPE BEDINGEN EN INCIDENTEN OP HET VLAK
VAN REGISTRATIERECHTEN**
(tabellen)

III — BTW

INLEIDING

nrs 748 tot 754

TITEL I — BEOOGDE GOEDEREN

HOOFDSTUK I	— Europees recht	nr 755
HOOFDSTUK II	— Belgisch recht	nr 756
HOOFDSTUK III	— In België daadwerkelijk beoogde goederen	nrs 757 tot 765
AFDELING I	— Aard	
AFDELING II	— Termijn	

TITEL II — HOEDANIGHEID VAN DE OVERDRAGER

HOOFDSTUK I	— Europees recht	nrs 766 en 767
HOOFDSTUK II	— Belgisch recht	nrs 768 en 769
HOOFDSTUK III	— In België daadwerkelijk beoogde personen	nrs 770 tot 782
AFDELING I	— Niet-toevallige BTW-plichtige of bouwpromotor	
AFDELING II	— Toevallige BTW-plichtige	
AFDELING III	— Bijzondere gevallen	

TITEL III — BELASTBARE HANDELINGEN

HOOFDSTUK I	— Europees recht	nrs 783 tot 787
HOOFDSTUK II	— Belgisch recht	nrs 788 tot 791
HOOFDSTUK III	— Daadwerkelijk belastbare handelingen	nrs 792 tot 814
AFDELING I	— Levering, vestiging, overdracht of wederoverdracht van een zakelijk recht	
AFDELING II	— Leveringen gelijkgesteld met algemene belastbare handelingen of algemene ontrekkingen	
AFDELING III	— Leveringen gelijkgesteld met bijzondere belastbare handelingen of bijzondere ontrekkingen	

TITEL IV — TIJDSTIP VAN DE BELASTBARE HANDELING

HOOFDSTUK I	— Europees recht	nr 815
HOOFDSTUK II	— Belgisch recht	nrs 816 tot 819
HOOFDSTUK III	— In België daadwerkelijk toegepaste termijn en tijdstip van de handeling	nrs 820 tot 827

TITEL V — BELASTBAAR FEIT EN TIJDSTIP VAN VERSCHULDIGDHEID

HOOFDSTUK I — Europees recht	nrs 828 tot 832
HOOFDSTUK II — Belgisch recht	nr 833
HOOFDSTUK III — Belastbaar feit en verschuldigdheid van de btw ten aanzien van handelingen betreffende gebouwen	nrs 834 tot 839

TITEL VI — MAATSTAF VAN HEFFING

HOOFDSTUK I — Europees recht	nrs 840 tot 846
HOOFDSTUK II — Belgisch recht	nrs 847 tot 858
HOOFDSTUK III — Maatstaf van heffing ten aanzien van belastbare handelingen betreffende gebouwen	nrs 859 tot 868

TITEL VII — TARIEF

HOOFDSTUK I — Europees recht	nrs 869 tot 872
HOOFDSTUK II — Belgisch recht	nrs 873 tot 876
HOOFDSTUK III — Tarieven ten aanzien van handelingen betreffende gebouwen	nrs 877 tot 879

TITEL VIII — VRIJSTELLINGEN

HOOFDSTUK I — Europees recht	nrs 880 tot 883
HOOFDSTUK II — Belgisch recht	nrs 884 tot 886
HOOFDSTUK III — Vrijstellingen ten aanzien van handelingen betreffende gebouwen	nrs 887 tot 889

TITEL IX — HANDELING BUITEN DE WERKINGSSFEER

HOOFDSTUK I — Europees recht	nr 890
HOOFDSTUK II — Belgisch recht	nr 891
HOOFDSTUK III — Praktische toepassing in België	nrs 892 tot 898

TITEL X — AFTREK

HOOFDSTUK I — Europees recht	nrs 899 tot 910
HOOFDSTUK II — Belgisch recht	nrs 911 tot 929
HOOFDSTUK III — Aftrek en herziening ten aanzien van belastbare handelingen betreffende gebouwen	nrs 930 tot 954
AFDELING I — Algemeencheden	
AFDELING II — Bouwpromotor en andere beroepspersonen	
AFDELING III — Toevallige BTW-plichtige	
AFDELING IV — Overdracht van een algemeenheid van goederen of van een bedrijfsafdeling	

**TITEL XI — VERPLICHTINGEN EN AANSPRAKELIJKHEID
VAN DE NOTARIS VOOR DE INVORDERING VAN DE BTW**

HOOFDSTUK I	— Ontstaansgeschiedenis van de procedure	nrs 955 tot 972
AFDELING I	— Ontstaansgeschiedenis van de procedure	
AFDELING II	— Juridisch kader	
HOOFDSTUK II	— Mededeling van de hoedanigheid van belastingplichtige	nrs 973 tot 980
AFDELING I	— Plichten van de notaris	
AFDELING II	— Plichten van de hypotheksteller of vervreemder	
HOOFDSTUK III	— Het fiscaal bericht	nrs 981 tot 1003
AFDELING I	— Verzender van het fiscaal bericht	
AFDELING II	— Toepassingsgebied	
AFDELING III	— Verzending van het fiscaal bericht	
HOOFDSTUK IV	— De fiscale kennisgeving	nrs 1004 tot 1016
AFDELING I	— Verzender van de kennisgeving	
AFDELING II	— Gegevens die ter kennis kunnen worden gebracht	
AFDELING III	— Het belang van de Schatkist	
AFDELING IV	— Procedure	
AFDELING V	— Motivering van de kennisgeving	
AFDELING VI	— Gevolgen van de kennisgeving	
HOOFDSTUK V	— De fiscale inlichtingen	nrs 1017 tot 1026
AFDELING I	— Wanneer dienen de fiscale inlichtingen te worden verstrekt ?	
AFDELING II	— Verstrekken van de fiscale informatie	
HOOFDSTUK VI	— De inschrijving van de wettelijke hypotheek	nrs 1027 tot 1036
AFDELING I	— Inschrijving	
AFDELING II	— Gevolgen en bijzonderheden van de wettelijke hypotheek	
AFDELING III	— Burgerrechtelijke en fiscale gevolgen van de keuze van partijen	
HOOFDSTUK VII	— Notariele aansprakelijkheid	nrs 1037 tot 1046
AFDELING I	— Algemeen stelsel	
AFDELING II	— Bijzonder stelsel	
AFDELING III	— Correctionele straffen en administratieve geldboeten	

TABLE DES MATIÈRES

Numéros	
Pages	
Sommaire	VII
Korte inhoud	XIII
Inhoud	41
Table alphabétique	83
Zaakregister	103
Table des décisions citée	123

INTRODUCTION

1. Généralités	129
2. La régionalisation des droits d’enregistrement	129

PARTIE I

RAPPEL DES PRINCIPES DE DROIT CIVIL

INTRODUCTION

3. Méthodologie	133
4. Acte translatif — Notion	133
5. Acte déclaratif — Notion	133
6. Acte ni translatif ni déclaratif	133
7. Transmissions par décès ou résultant de la loi seule	133

CHAPITRE I

CONVENTIONS TRANSLATIVES À TITRE ONÉREUX

SECTION I

La vente

§ 1. — Éléments constitutifs essentiels de la vente

8. Définition et caractéristiques du contrat de vente	134
9. Éléments constitutifs de la vente	134
10. a) Transfert de propriété ou de droit réel	134
11. Moment du transfert	135
12. Nullité de la vente du bien d’autrui	136
13. b) Le prix	137

§ 2. — Obligations découlant du contrat de vente

14. Les obligations du vendeur	138
15. Les obligations de l’acheteur	139

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
---------	-------

<i>§ 3. — Forme du contrat de vente</i>	
16. Principes	141
17. Formes du contrat	142
18. La vente de gré à gré.....	142
19. La vente publique	143
20. Vente publique volontaire	144
21. Ventes publiques judiciaires volontaires	144
22. Ventes publiques judiciaires forcées	145
23. Mécanisme légal de la surenchère	145
24. Revente sur folle enchère	146
25. Contrats de vente particuliers.....	146

**SECTION II
L'échange**

26. Définition	147
27. Échange pur et simple et échange avec soultre.....	147
28. Échange complexe	148
29. Application à l'échange des règles du contrat de vente	149
30. Particularités de l'échange portant sur des quotités indivises.....	149
31. Échange d'un bien en propriété contre des droits en usufruit ou similaires.....	150
32. Conventions à ne pas confondre avec l'échange	151

**SECTION III
La dation en paiement**

33. Définition	137
----------------------	-----

**SECTION IV
L'apport en société**

34. Définition	152
35. Quasi-apport	152

**SECTION V
Conventions translatives particulières**

36. Cession d'un immeuble en contrepartie d'une obligation de faire.....	153
37. Location-vente d'immeubles et leasing immobilier a) Bail d'immeubles assorti d'une option d'achat	153
38. b) Location-vente d'immeuble proprement dite.....	153
39. c) Leasing immobilier.....	153
40. Cession de droits successifs	154
41. Retrait successoral exercé conformément à l'article 841 du Code civil	154
42. Renonciation à un usufruit	154
43. Partage et liquidation de société.....	154
44. Cession d'un contrat de bail, d'emphytéose ou de superficie.....	154

**CHAPITRE II
MEUBLES ET IMMEUBLES**

**SECTION I
Généralités**

45. Les immeubles	155
46. Les végétaux adhérant au sol	155
47. Les immeubles par destination — Caractéristiques	156

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
48. Droits immobiliers par l’objet auquel ils s’appliquent	157
49. Les meubles	157
50. Les meubles par anticipation	158

**SECTION II
Particularités**

51. Propriétés superposées — Monticules issus d’une extraction	158
52. Mines — Carrières	158
53. Sous-sol	159
54. Constructions — Immeubles par nature — Principes	159
55. Applications	160
56. Convention portant sur des constructions à ériger	162

CHAPITRE III ANNULATION, RÉSOLUTION, RÉVOCATION ET RÉSILIATION
---

57. L’annulation d’un contrat	163
58. La résolution d’un contrat	163

CHAPITRE IV LES MODALITÉS
----

59. La condition (suspensive ou résolutoire)	163
60. Le terme (suspensif ou résolutoire)	164
61. Le réméré	164

PARTIE II LES DROITS D’ENREGISTREMENT
--

TITRE I RÈGLES GÉNÉRALES DE PERCEPTION

CHAPITRE I DÉFINITIONS AU REGARD DU CODE DES DROITS D’ENREGISTREMENT
---

62. Rapports entre le droit fiscal et les autres branches du droit	
a) État : pouvoir souverain	169
b) Renvoi au droit commun	169
c) Intervention du juge — La jurisprudence	169
d) La doctrine	170
66. Immeubles	170
67. Particularités en droit d’enregistrement	
a) Principes	170
b) Immeubles par destination	171
c) Meubles par anticipation	171

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
---------	-------

**CHAPITRE II
OBLIGATION DE L'ENREGISTREMENT**

70. Actes (écrits) obligatoirement enregistrables du seul fait de leur existence.....	172
71. Déclarations obligatoirement enregistrables.....	173
72. Actes sous seing privé ou passés en pays étranger.....	174
73. Jugements et arrêts	174

**CHAPITRE III
RÈGLES GÉNÉRALES DE PERCEPTION**

74. Principes généraux	175
------------------------------	-----

**SECTION I
Un acte faisant titre**

75. Principe général	175
76. Applications	177
77. Convention imparfaite.....	177
78. Convention complète ou incomplète.....	178
79. Énonciations incidentes.....	178
80. Vente ou acquisition par plusieurs — Absence d'une signature	179
81. Compromis de vente en double exemplaire, signé chacun par l'autre partie.....	179
82. Signatures requises pour les incapables	180
83. Dénégation de signature	180
84. Logement principal de la famille — Biens communs — Signatures requises.....	180
85. Titre constitué en deux écrits	180
86. Lettres missives	181
87. Droit de préemption du preneur d'un bien rural.....	181
88. Acceptation d'une promesse de vente d'immeubles	
a) Promesse résultant d'un acte enregistré	181
b) Promesse résultant d'un acte non enregistré	182
90. Levée d'option	183
91. a) Levée d'option d'achat par un exploit qui révèle un litige entre parties au sujet de l'existence de la vente	183
92. b) Levée d'une option consentie verbalement.....	183
93. Titre signé par un tiers : mandataire, gérant d'affaires, porte-fort.....	183

**SECTION II
La règle *non bis in idem***

94. Principes généraux	185
95. Actes (écrits) dressés en plusieurs exemplaires	186
96. Acte juridique constaté dans des actes instrumentaires successifs	186
97. Droit dû pour le premier acte, atteint par la prescription	186
98. Actes contenant ratification, confirmation, exécution, complément ou consommation d'actes antérieurs enregistrés	187
99. Ratification et confirmation	187
100. Acte de complément	187
101. Actes rectificatifs	187
102. Actes juridiques refaits pour cause de nullité, résolution ou autre motif	188
103. Changement à l'objet de la convention ou à sa valeur	188

**SECTION III
Les dispositions dépendantes et indépendantes**

104. Principes généraux	188
-------------------------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
105. Dispositions dépendantes et indépendantes	188
106. Tontine et clause d'accroissement	190
SECTION IV	
Les modalités de l'opération juridique	
(la condition suspensive)	
§ 1. — <i>Généralités</i>	
107. Principes	190
108. Applications	190
109. Vente « pour quitte et libre »	192
110. Vente sous condition suspensive de la liberté hypothécaire du bien.....	193
111. Réalisation de l'événement futur et incertain.....	193
112. Déterioration de la chose	194
113. Résolution de la convention <i>pendente conditione</i>	194
114. Aliénation du bien avant réalisation de la condition	194
115. Transmissions successives du bien <i>pendente conditione</i>	194
§ 2. — <i>Tontine et clauses d'accroissement ou de réversion</i>	
116. Définitions	194
117. Acceptation de la clause d'accroissement ou de réversion	196
118. Dispositions indépendantes.....	196
119. Tarif et base imposable	196
120. Modifications <i>pendente conditione</i>	197
121. Opération à titre gratuit ou à titre onéreux.....	197
122. Hypothèses envisagées	
a) Vente de la pleine propriété d'un bien immeuble à deux ou plusieurs personnes, avec stipulation d'accroissement entre les acquéreurs lors du décès ou de tout autre événement	199
123. b) Vente d'un immeuble moyennant réserve d'usufruit avec accroissement ou réversion au profit des vendeurs	200
124. c) Vente d'un immeuble moyennant constitution d'une rente viagère.....	202
125. d) Accroissement facultatif	204
126. e) Clause d'accroissement en usufruit stipulée préalablement à la vente de la nue- propriété aux mêmes personnes et par le même acte	204
127. f) Acquisition par deux époux, chacun pour la moitié en nue-propriété, d'un bien et de l'usufruit grevant leur part respective du bien.....	205
SECTION V	
Le fisc est un tiers pour la perception des droits d'enregistrement	
128. Principes généraux	205
129. Requalification — Mesure anti-abus de droit	207
130. La simulation	209
131. La dissimulation de prix ou de charges	211

CHAPITRE IV
LES PRÉSOMPTIONS LÉGALES

SECTION I	
Acquisition séparée du fonds et de la superficie	
(C. enr., art. 74 et 75)	
132. Régime applicable aux meubles par anticipation.....	278
133. Présomption des articles 74 et 75 C. enr.	213
134. Textes légaux	213

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
135. Conditions d'application de l'article 74 C. enr.	214
136. Conditions d'application de l'article 75 C. enr.	214
SECTION II	
Les présomptions contenues dans les articles 187 et 188 C. enr.	
137. Énumération	215
138. a) Présomption de l'article 187 C. enr.	216
139. Modalités d'application de la présomption	216
140. Preuve contraire	216
141. b) Présomption de l'article 188 C. enr.	217
142. Caractère de la présomption de l'article 188 C. enr.	217
143. Applications	217

CHAPITRE V
CONVENTIONS SOUMISES AU DROIT DE VENTE

144. Textes légaux	218
145. Aperçu d'ensemble	218

SECTION I
Conventions translatives

146. Conventions visées	219
147. Conventions translatives	219
148. Transfert de propriété différé	221
149. Conventions translatives à titre onéreux — Exclusion des libéralités	222
150. Acquisition par accession	222
151. Servitudes	222
152. Mutation apparente	223

SECTION II
Convention translative de propriété ou d'usufruit

153. Droits réels visés	223
154. Conventions portant sur des droits d'usufruit, d'usage ou d'habitation	223
155. Multipropriété ou time-sharing	224
156. Conventions relatives à la mitoyenneté	224
157. Réserve de mitoyenneté au profit de l'entrepreneur qui a construit un bâtiment	225
158. Acquisition par des époux — Hypothèse de l'article 1400, 4, du Code civil	226
159. Location-vente — Leasing	227
160. Obligation alternative	227
161. Vente avec arrhes	227

SECTION III
Conventions déclaratives

162. Généralités	228
----------------------------	-----

SECTION IV
Divers

163. Faits juridiques procédant de la loi seule	229
164. Exercice des droits des créanciers	230
165. Droits d'emphytéose et de superficie	230
166. Renonciations non translatives	231

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
167. Renonciation pure et simple à un droit réel	231
168. Renonciation à un droit d’usufruit	232
169. Renonciation à un droit d’emphytéose ou de superficie	232
170. Renonciation à succession ou à legs	232
171. Renonciation par les héritiers réservataires à exercer l’action en réduction	232
172. Apport soumis au droit visé à l’article 44 C. enr.	233
173. Contrats de mariage — Actes modificatifs du régime matrimonial	233

**SECTION V
Conventions translatives
portant sur des immeubles situés en Belgique**

174. Synthèse (<i>renvoi</i>)	234
175. Renvoi	235

**SECTION VI
Conventions non soumises au droit de vente**

176. Biens immeubles situés à l’étranger	235
--	-----

**TITRE II
LA BASE IMPOSABLE**

**INTRODUCTION
GÉNÉRALITÉS**

177. Textes légaux	236
178. Principes	236
179. Tableau récapitulatif	237
180. Particularités	
a) Région wallonne	237
181. b) Régions flamande et de Bruxelles-Capitale	237
182. Base imposable	
a) Détermination	237
183. b) Arrondissement — Minimum	238

**CHAPITRE I
BASE D’IMPOSITION PRINCIPALE :
LA VALEUR CONVENTIONNELLE DES IMMEUBLES TRANSMIS**

**SECTION I
La vente**

184. Base d’imposition principale : la valeur conventionnelle	238
---	-----

§ 1. — *Le prix*

185. Le prix	239
186. Preuve du montant du prix	241
187. Prix ou charges conditionnels	242
188. Prix soumis à réduction dans une éventualité déterminée	242
189. Prix à fixer par un tiers	242
190. Nouvelle convention majorant ou diminuant le prix	244
191. <i>Exemple</i> — Supplément de prix payé pour écarter la rescission du contrat pour cause de lésion	244

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
192. Contenance réelle différente de celle indiquée dans l'acte	244
193. Prix fixé en monnaie étrangère	245
194. Intérêt sur le prix	246
195. Prix payable sous forme d'annuités ou de rente	246
196. Vente d'un bien envisagé dans un état futur	247
197. Éléments étrangers au contrat de vente	248
198. Vente à réméré	248
199. Fixation du prix en cas d'exercice d'une créance immobilière	249
200. Fixation du prix en cas d'acquisition par le cessionnaire d'une promesse de vente	249
201. Prix ne consistant pas en argent	250
202. Annulation ou résolution amiable	250
203. Annulation ou résolution judiciaire au profit d'une personne autre que le vendeur, ses héritiers ou légataires	250

§ 2. — Les charges

204. Définition	251
205. Limitations contractuelles à l'exercice du droit de propriété	252
206. Réserve par le vendeur d'un droit personnel sur le bien vendu	253
207. Réserve par le vendeur d'un droit de jouissance sur le bien vendu	253
208. Obligations de faire assumées par l'acheteur	255
209. Paiement aux créanciers du vendeur	255
210. Primes d'assurances	256
211. Impôts dus par le vendeur	256
212. Sommes dues pour constructions, améliorations, plantations et ouvrages	256
213. Sommes dues pour frais de voirie a) Rue créée par la commune	258
b) Rue créée par ou à l'initiative d'un lotisseur	259
215. Dette du vendeur consistant en une obligation de faire	260
216. Frais antérieurs à la vente	260
217. Sommes dont la débition prend naissance dans le chef de l'acheteur	261
218. Quota laitier	262
219. Cession d'une promesse unilatérale de vente	263
220. Reconnaissance de droits réels dans le chef de tiers	263
221. Réserve par le vendeur de la mitoyenneté	263
222. Obligation de respecter le bail consenti par le vendeur	263
223. Réserve par le vendeur d'une partie du bien ou d'un droit réel	264
224. Modifications conventionnelles de la charge des frais de la vente	266
225. Barèmes de frais légaux a) Directives	267
b) Barèmes	269
c) Exemples	274

§ 3. — Les avantages

228. Avantages — Définition	275
229. Prix payable à terme sans intérêt ou avec intérêt réduit	275
230. Jouissance accordée à l'acquéreur pour une période antérieure à la vente	276

SECTION II
L'échange

231. Textes légaux	276
232. Base d'imposition principale : la valeur conventionnelle	276
233. Défaut d'expression d'une valeur conventionnelle	277
234. Charges	278
235. Quotités dans une copropriété forcée	278

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages	
CHAPITRE II BASE D’IMPOSITION ACCESSOIRE : LA VALEUR VÉNALE DES IMMEUBLES TRANSMIS		
236. Principe : nécessité de la recherche de la valeur vénale		278
SECTION I Détermination de la valeur vénale d'une pleine propriété		
237. Valeur vénale — Notion	279	
238. Influence sur la valeur vénale des conditions du contrat	281	
239. Date à prendre en considération — État des biens	282	
240. Allégation que les constructions se trouvant sur le bien ne sont pas comprises dans la convention	282	
SECTION II Détermination de la valeur vénale de l’usufruit et de la nue-propriété		
241. Principes et textes légaux	283	
242. Valeur vénale retenue seulement si elle est supérieure à la valeur conventionnelle	284	
243. Mode d’établissement de la valeur vénale	284	
244. Usufruit	285	
245. Usufruit pour un temps limité	285	
246. Vente de nue-propriété avec réserve de l’usufruit par l’aliénateur	286	
247. Usufruit réservé par le vendeur à son profit et au profit d’un tiers, s’il survit	286	
248. Vente d’un bien dont l’usufruit appartient à un tiers, avec réserve d’usufruit par le vendeur	286	
249. Acquisitions successives de l’usufruit et de la nue-propriété, suivies d’une vente avec réserve d’usufruit	287	
250. Réserve d’usufruit ou réserve de jouissance	287	
251. Vente simultanée de l’usufruit et de la nue-propriété à deux personnes distinctes	287	
252. Vente de la nue-propriété sans réserve d’usufruit par l’aliénateur	288	
253. Acte constatant deux conventions, l’une concernant l’usufruit, l’autre la nue-propriété	288	
CHAPITRE III LES ABATTEMENTS		
SECTION I Abattements en Région flamande		
254. Vue d’ensemble	288	
<i>§ 1. — Abattement ordinaire</i> <i>(C. enr./Fl., art. 46bis, al. 1)</i>		
255. Généralités	289	
256. Conditions de fond		
a) Condition d’obtention de l’abattement	289	
b) Condition de maintien de l’abattement	294	
258. Conditions de forme	295	
<i>§ 2. — Abattement complémentaire</i> <i>(C. enr./Fl., art. 46bis, al. 2)</i>		
259. Généralités	296	

Numéros	Pages
260. Conditions de fond	
a) Conditions d'obtention de l'abattement	297
261. b) Condition de maintien de l'abattement.....	297
262. Conditions de forme	298
 § 3. — <i>Abattement « rénovation »</i> (C. enr./Fl., art. 46ter)	
263. Généralités	299
264. Conditions de fond	
a) Conditions d'obtention de l'abattement	299
265. b) Conditions de maintien de l'abattement	300
266. Conditions de forme	302
 SECTION II Abattements en Région de Bruxelles-Capitale	
267. Vue d'ensemble	303
 § 1. — <i>Abattement immédiat</i> (C. enr./Br.-C., art. 46bis)	
268. Généralités	303
269. Conditions de fond	
a) Condition d'obtention de l'abattement	304
270. b) Condition de maintien de l'abattement	308
271. Conditions de forme	310
 § 2. — <i>Abattement par voie de restitution</i> (C. enr./Br.-C., art. 212bis)	
272. Généralités	311
273. Conditions de fond	
a) Condition d'obtention de l'abattement	312
274. b) Condition de maintien de l'abattement	313
275. Conditions de forme	314

TITRE III
LES RÉGIMES PARTICULIERS

276. Textes légaux	315
277. Principe général	315

CHAPITRE I
VENTES AUX SOCIÉTÉS IMMOBILIÈRES
DE SERVICE PUBLIC

278. Texte légal applicable dans les trois Régions.....	317
279. Sociétés agréées par les sociétés nationales ou régionales et les Fonds du logement de la Ligue des familles, national ou régionaux.....	317
280. Société nationale du logement et Société nationale terrienne	318
281. Immeuble destiné à servir de siège social	318
282. Transmissions entre sociétés immobilières de service public.....	318
283. Restitution en cas de revente dans les dix ans.....	319
284. Acquisition ou aliénation par échange : pas de restitution	319

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

**CHAPITRE II
VENTES AUX ACHETEURS BÉNÉFICIAIRES
DE LA PRIME GOUVERNEMENTALE**

SECTION I Région de Bruxelles-Capitale
---

285. Suppression de la prime	319
------------------------------------	-----

**SECTION II
Région wallonne**

286. Texte légal	320
287. Taux réduit à 0 p.c	320
288. Arrêt de la Cour constitutionnelle du 19 décembre 2007	321
289. Retrait de la prime	321
290. Constitution d'hypothèque	322
291. Cession d'un bâtiment avec application de la TVA et du terrain	322

**SECTION III
Région flamande**

292. Texte légal (texte fédéral)	322
293. Taux de 1,50 p.c.....	322
294. Retrait de la prime	323
295. Constitution d'hypothèque	323
296. Cession d'un bâtiment avec application de la TVA et du terrain	323

**CHAPITRE III
VENTES D'HABITATIONS MODESTES ET DE TERRAINS
DESTINÉS À SERVIR D'EMPLACEMENT
À PAREILLES HABITATIONS**

297. Législation applicable	324
-----------------------------------	-----

**SECTION I
Région de Bruxelles-Capitale**

298. Abrogation du régime des habitations modestes	324
--	-----

**SECTION II
Région wallonne**

299. Textes légaux	324
300. Méthode de résolution pour la Région wallonne	325
301. Conditions de fond essentielles pour obtenir le taux réduit	326

§ 1. — *Taux applicables*

302. Taux du droit réduit à 6 p.c. ou à 5 p.c.	326
303. Condition d'obtention du taux réduit à 5 p.c.	327

§ 2. — *Bénéficiaires de la réduction*

304. Texte légal	327
305. Bénéficiaires du taux réduit	327
306. Traitement identique des conjoints et cohabitants légaux	328
307. Particularités de cette nouvelle législation	328

Numéros	Pages
<i>§ 3. — Conventions visées</i>	
308. Principes	329
309. Vente de la propriété	329
310. Cession d'un immeuble avec application de la TVA	330
311. Maison construite sur un terrain donné en emphytéose	330
312. Acquisition d'une mitoyenneté	331
313. Exclusion de la réduction pour les ventes de parts indivises	331
314. Acquisition d'une habitation avec des droits dans une dépendance de plusieurs héritages distincts	331
315. Part indivise acquise par le propriétaire du surplus	332
316. Titre constitué par deux actes successifs	332
317. Acquisition en indivision de la totalité d'un bien	332
318. Acquisition de parts indivises par des époux ou des cohabitants légaux	332
319. Tontine en pleine propriété	333
<i>§ 4. — Biens visés</i>	
319-1. Notion d'habitation et de dépendances	333
320. Cas où la réduction immédiate doit être refusée	334
321. Maison qualifiée de ruines au cadastre	334
322. Habitations	334
323. Logements pour étudiants	337
324. Chalets et caravanes	337
325. Bâtiments industriels ou commerciaux	337
326. Dépendances	
a) Notion	338
b) Acquisition des dépendances en même temps que l'habitation	338
c) Garage	339
d) Hangar, remise, petit atelier	339
e) Serres	339
331. Immeubles ruraux	340
332. Acquisition par plusieurs, dans une mesure différente pour l'habitation et pour les dépendances	340
<i>§ 5. — Terrain devant servir d'emplacement à une habitation (C. enr./W., art. 57)</i>	
333. Principe	340
334. Date et montants à prendre en considération	341
335. Critère de la valeur vénale de la construction érigée	341
336. Remboursement après construction de l'habitation — Revenu cadastral à considérer	342
337. Vente d'une habitation en construction ou à construire avec le terrain	342
338. Vente d'un bâtiment destiné à être transformé en habitation	342
339. Achat d'un terrain avec des constructions que l'acquéreur maintiendra comme dépendances de l'habitation	342
340. Dépendances de l'habitation construite	342
341. Achat d'un terrain destiné à servir d'assiette à des places d'habitation incorporées dans une maison existante	343
342. Acquisition d'un terrain par plusieurs personnes — Construction par un des coindivisiaires	343
<i>§ 6. — Limite de revenu cadastral des biens acquis et des biens déjà possédés</i>	
343. Règles applicables — Énumération	344
A. Revenu cadastral du bien acquis	
344. Règle applicable	344

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
345. Revenu cadastral à envisager	344
346. Limite de revenu cadastral — Majoration pour enfants à charge	350
347. Maximum de revenu cadastral fixé d’après la loi en vigueur au moment de l’acquisition	352
348. Contrôle par l’Administration.....	353
B. Première cause d’exclusion :	
possession par l’acquéreur, son conjoint ou son cohabitant légal, de droits réels sur un autre immeuble affecté en tout ou en partie à l’habitation	
349. Règle applicable	353
350. Circulaire du 17 janvier 1980.....	353
C. Seconde cause d’exclusion :	
possession par l’acquéreur et son conjoint ou cohabitant légal de la totalité ou d’une part indivise d’un droit réel sur un ou plusieurs immeubles dont le revenu cadastral, pour la totalité ou pour la part indivise, forme, avec celui de l’immeuble acquis, un total supérieur à 323 euros ou 745 euros	
351. Règle applicable	355
352. Appréciation des biens possédés — Situations diverses.....	356
353. Date à prendre en considération pour l’appréciation des biens possédés.....	359
354. Acquisition sous condition suspensive	359
355. Biens successoraux recueillis sous bénéfice d’inventaire	359
D. Exceptions aux deux causes d’exclusion	
356. Règle applicable	360
357. Biens possédés seulement en nue-propriété et acquis par succession d’un ascendant ...	360
358. Immeubles possédés au moment de la vente soumise au taux réduit et devant être cédés — Inscription dans le Code du principe de la tolérance administrative ...	361
359. Cession libératoire au sens de l’article 54 C. enr./W	361
360. Autres cas — Immeubles insalubres.....	362
§ 7. — Limitation du bénéfice du taux réduit à une première tranche	
361. <i>Ratio legis</i>	362
362. Principe	362
363. Montants indexés et liste de zone de pression immobilière	363
364. Mesure « anti-abus »	364
§ 8. — Conditions de forme requises pour l’octroi de la réduction	
365. Déclarations à faire avant l’enregistrement	365
366. Vente d’un bâtiment et du terrain y attenant avec application de la TVA	366
367. Vente suivie d’une déclaration de command	366
368. Acquisition par porte-fort	366
369. Acte sous seing privé déposé au rang des minutes.....	366
370. Adjudication définitive après surenchère	367
371. Acquisition sous condition suspensive	367
372. Déclaration inexacte au sujet des biens possédés	367
373. Défaut d’accomplissement, avant l’enregistrement, des conditions imposées	367
374. Erreur dans le genre de réduction applicable et défaut d’exécution d’une des condi- tions	368
375. Défaut d’accomplissement des formalités, combiné avec insuffisance du prix	368
376. Responsabilité du notaire	369

Numéros	Pages
<i>§ 9. — Condition d'inscription dans le registre de la population ou dans le registre des étrangers à l'adresse de l'immeuble acquis</i>	
377. Régime applicable : loi du 19 mai 1998	369
378. Obligation d'inscription	370
379. Rappel des obligations légales par l'Administration	371
380. Défaut d'inscription	
a) Cas de maintien du bénéfice du taux réduit	371
b) Force majeure : notion	371
382. (<i>suite</i>) Applications	
1. Activités professionnelles	372
2. Maladie	373
3. Naissance d'un enfant	374
4. Circonstances familiales	374
5. Violence physique et harcèlement	374
6. Fin d'une relation affective	374
7. Travaux de rénovation	375
8. Charge de la preuve	376
390. Raisons impérieuses de nature familiale, médicale, professionnelle ou sociale	376
391. Conséquences du défaut d'inscription	378
392. Amendes réduites — Barème	379
SECTION III	
Région flamande	
393. Textes légaux	379
394. Méthode de résolution en Région flamande	380
<i>§ 1. — Taux applicables</i>	
395. Taux du droit réduit à 5 p.c.	381
<i>§ 2. — Bénéficiaires de la réduction</i>	
396. Personnes visées	382
<i>§ 3. — Conventions visées</i>	
397. Renvoi	383
<i>§ 4. — Biens visés</i>	
398. Notion d'« habitation » et de « dépendances » (<i>renvoi</i>)	383
<i>§ 5. — Terrain devant servir d'emplacement à une habitation</i>	
399. Principe	383
400. Remboursement après construction de l'habitation — Revenu cadastral à considérer	383
401. Renvoi	384
<i>§ 6. — Limite de revenu cadastral des biens acquis et des biens déjà possédés</i>	
402. Règles applicables — Énonciation	384
A. Revenu cadastral du bien acquis	
403. Règle applicable	384
404. Renvoi	384

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
B. Première cause d’exclusion :	
possession par l’acquéreur ou son conjoint d’un autre immeuble affecté à l’habitation	
405. Exclusion du tarif réduit lorsque l’acquéreur ou son conjoint possèdent déjà une habitation	384
406. Exemple	386
407. Moment à retenir pour apprécier si l’acquéreur est déjà propriétaire d’une habitation	386
C. Seconde cause d’exclusion :	
possession d’autres biens	
408. Triple aspect des alinéas 2 et 3 de l’article 54 C. enr./Fl	386
409. Renvoi	387
D. Exceptions pour la prise en compte de la possession	
d’une autre habitation ou d’autres biens	
410. Biens recueillis par l’acquéreur ou son conjoint dans la succession de leurs ascendants	387
411. Exclusion du tarif réduit lorsque l’acquéreur ou son conjoint possèdent déjà une habitation	389
412. Bien que l’acquéreur a l’intention de vendre	
a) Tempérament administratif	389
b) Jurisprudence des tribunaux	391
<i>§ 7. — Conditions de forme requises pour l’octroi de la réduction</i>	
414. Déclarations à faire avant l’enregistrement	392
<i>§ 8. — Condition d’inscription dans le registre de la population ou dans le registre des étrangers à l’adresse de l’immeuble acquis</i>	
415. Loi du 19 mai 1998	394
416. Obligation d’inscription et défaut d’inscription imputable à un cas de force majeure	394
417. Conséquences du défaut d’inscription	394
418. Perte simultanée de l’avantage de l’abattement et du régime de faveur	395
419. Amendes réduites — Barème	395
CHAPITRE IV VENTES DE PETITES PROPRIÉTÉS RURALES	
420. Législation applicable	396
SECTION I Région de Bruxelles-Capitale	
421. Abrogation du régime des petites propriétés rurales	396
SECTION II Région wallonne	
422. Textes légaux	396
<i>§ 1. — Taux applicables</i>	
423. Taux du droit réduit à 6 p.c. ou à 5 p.c.	396
<i>§ 2. — Bénéficiaires de la réduction</i>	
424. Renvoi	397

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
<i>§ 3. — Conventions visées</i>	
425. Renvoi	397
<i>§ 4. — Biens visés</i>	
426. Notion de l'immeuble rural	397
427. Terrains	398
428. Terrains à bâtir et terrains industriels	398
429. Terrain boisé	399
430. Habitation	399
431. Bâtiments ruraux	400
432. Achat de terrains avec un bâtiment rural	400
433. Achat d'un bâtiment rural isolé	401
434. Achat d'un bâtiment rural destiné ou affecté au tourisme campagnard	401
435. Vente de la propriété	401
436. Parts indivises	401
<i>§ 5. — Limite du revenu cadastral des biens acquis et des biens déjà possédés</i>	
437. Règle applicable	401
438. Terrains	402
439. Possession par l'acquéreur, son conjoint ou son cohabitant légal, de droits réels sur un autre immeuble affecté en tout ou en partie à l'habitation	402
440. Possession par l'acquéreur et son conjoint ou cohabitant légal de la totalité ou d'une part indivise d'un droit réel sur un ou plusieurs immeubles dont le revenu cadastral, pour la totalité ou pour la part indivise, ne forme pas, avec celui de l'immeuble acquis, un total supérieur à 323 euros ou 745 euros	402
441. Exception pour les biens recueillis dans la succession d'un ascendant	402
442. Revenu cadastral à envisager	403
<i>§ 6. — Conditions de forme requises pour l'octroi de la réduction</i>	
443. Déclarations à faire avant l'enregistrement	403
444. Vente suivie d'une déclaration de command	404
445. Acquisition par porte-fort	404
446. Acquisition sous condition suspensive	404
447. Dépôt au rang des minutes	404
448. Droit de préemption du preneur d'un bien rural	404
449. Extrait de la matrice cadastrale	405
450. Déclaration inexacte au sujet du revenu cadastral des biens possédés	405
451. Défaut d'accomplissement des conditions de forme	405
452. Nécessité de faire apparaître clairement le régime dont le bénéfice est demandé	405
453. Responsabilité du notaire	406
<i>§ 7. — Condition d'exploitation des biens acquis</i>	
454. Nécessité d'une exploitation	406
455. Notion de l'exploitation	406
456. Enfants mineurs	407
457. Exploitation en commun	408
458. Biens acquis en indivision	408
459. Exploitation partielle	408
460. Construction d'une habitation	408
461. Échange — Remembrement — Échange de cultures	409
462. Exploitation par le conjoint, le cohabitant ou par un descendant	409
463. Exploitation en vertu du droit résultant de l'acte d'acquisition	409
464. Nue-propriété	410
465. Bien acquis en indivision	410

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
466. Acquisition sous condition suspensive	410
467. Revente sur folle enchère	411
468. Défaut d’exploitation imputable à un cas de force majeure	411
469. a) Décès de l’acquéreur ou de son conjoint	412
470. b) Maladie de l’acquéreur ou de son conjoint	412
471. c) Bien loué	413
472. d) Obligation de respecter un contrat	414
473. e) Expropriation pour cause d’utilité publique	414
474. f) Impécuniosité de l’acheteur	414
475. g) Exercice par le vendeur d’une clause de réméré	414
476. Raisons impérieuses de nature familiale, médicale, professionnelle ou sociale	414
477. Charge de la preuve	414
478. Conséquences du défaut d’exploitation	414
479. Amendes et accroissements réduits — Barème	415

SECTION III
Région flamande

§ 1. — Conventions susceptibles de bénéficiar de la réduction

480. Taux du droit réduit à 5 p.c.	415
481. Conventions susceptibles de bénéficiar de la réduction	416

*§ 2. — Limite du revenu cadastral des biens acquis
et des biens déjà possédés*

482. Maximum de revenu cadastral	416
483. Petite propriété rurale dont une partie est affectée à l’habitation	417
484. Terrains	417
485. Exception pour les biens recueillis par l’acquéreur ou son conjoint dans la succession de leurs ascendants	418
486. Revenu cadastral à envisager	419

§ 3. — Conditions de forme requises pour l’octroi de la réduction

487. Déclarations à faire avant l’enregistrement	419
488. Vente suivie d’une déclaration de command.....	419
489. Acquisition par porte-fort	419
490. Acquisition sous condition suspensive	420
491. Dépôt au rang des minutes	420
492. Droit de préemption du preneur d’un bien rural.....	420
493. Extrait de la matrice cadastrale	420
494. Déclaration inexacte au sujet du revenu cadastral des biens possédés.....	420
495. Défaut d’accomplissement des conditions de forme	421
496. Nécessité de faire apparaître clairement le régime dont le bénéfice est demandé....	421
497. Responsabilité du notaire	421

§ 4. — Condition d’exploitation des biens acquis

498. Notion de l’exploitation et défaut d’exploitation imputable à un cas de force majeure (<i>renvoi</i>)	422
---	-----

CHAPITRE V
**VENTES AUX PERSONNES FAISANT PROFESSION
D’ACHETER DES IMMEUBLES EN VUE DE LA REVENTE**

499. Textes légaux	422
499-1. Tableau récapitulatif pour les trois Régions	422

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
SECTION I	
Région wallonne	
500. Principe général	423
<i>§ 1. — Conditions de fond</i>	
501. Énonciation	423
502. Conventions auxquelles le droit réduit est applicable	424
503. Exclusion des ventes publiques	424
504. Constatation de la convention par acte authentique	425
505. Convention sous condition suspensive — Acte authentique dressé avant paiement du droit proportionnel	426
506. Achat par le professionnel comme prête-nom d'autrui	426
507. Exclusion des biens ruraux dont la valeur n'excède pas 350 fois le revenu cadastral	426
508. Convention unique portant sur plusieurs biens ruraux	427
509. Convention unique portant sur des biens ruraux et sur d'autres biens	427
510. Convention unique sur des biens imposés à des taux différents	427
511. Contrôle de la valeur vénale	428
<i>§ 2. — Conditions préalables à remplir par l'acquéreur</i>	
512. Conditions préalables à remplir par l'acquéreur	428
513. Personnes exerçant la profession d'acheter des immeubles en vue de la revente	428
514. Fusion de sociétés	429
515. Scission de société	429
516. Groupement d'intérêt économique	430
517. Déclaration de profession	430
518. Garanties	431
519. Nature des garanties	431
520. Contribuable ayant son domicile ou son siège social en dehors de l'Espace économique européen	432
521. Déclaration à faire et garanties à constituer avant l'enregistrement de l'acte	433
<i>§ 3. — Exercice de la profession</i>	
522. Justification, à l'expiration d'un délai de cinq ans, d'une succession de reventes	433
523. Succession de reventes : notion	434
524. Acquisition d'immeubles après l'expiration de la période de cinq ans, alors qu'il n'y a pas eu une succession de reventes	436
<i>§ 4. — Conditions de forme</i>	
525. Conditions de forme	436
526. Acquisition sous condition suspensive	437
<i>§ 5. — Condition de revente dans les dix ans</i>	
527. Obligation de revente dans les dix ans	437
528. Délai — Point de départ	437
529. Revente : notion	438
530. Influence d'une donation, d'un apport en société, de la revente à un autre professionnel	440
531. Influence d'un partage ou d'une cession de part indivise	440
532. Acquisition imposée partiellement au droit réduit	441
533. Annulation ou résolution de la convention	442
534. Paiement anticipé du droit ordinaire	442
535. Calcul du droit ordinaire dû — Déclaration	442
536. Défaut de revente des biens acquis par échange	443

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

§ 6. — Divers

537. Dissimulation de prix	444
538. Devoir de communication imposé aux personnes ayant soumis la déclaration de profession	444
539. Amendes réduites — Barème	444

**SECTION II
Région de Bruxelles-Capitale**

540. Application des articles 62 à 71 du Code	444
541. Taux du droit réduit à 8 p.c.	445
542. Champ d’application territorial des nouvelles dispositions	445

**SECTION III
Région flamande**

543. Application des articles 62 à 71 du Code	445
544. Taux du droit réduit à 4 p.c.	446
545. Champ d’application territorial des nouvelles dispositions	446
546. Obligation de revente dans les huit ans	446
547. Renvoi	446

**CHAPITRE VI
ÉCHANGES D’IMMEUBLES RURAUX NON BÂTIS**

548. Historique	447
549. Immeubles ruraux non bâtis : notion	448
550. Échange d’un immeuble situé en Belgique contre un immeuble situé à l’étranger	449
551. Part indivise	449
552. Maximum de valeur vénale	450
553. Conditions d’application du régime de l’article 72 C. enr.	451
554. Extrait cadastral	451
555. Déclaration et annexe en ce qui concerne l’exploitation des biens	452
556. Échange sous condition suspensive	452
557. Calcul du droit	453
558. Usufruit et nue-propriété	453
559. Insuffisance constatée dans l’estimation de la valeur vénale des biens échangés	454
560. Insuffisance constatée dans la différence de valeur	454
561. Surestimation des lots	455
562. Dissimulation de souche	455
563. Barème de réduction des amendes	455
564. Remembrement de biens ruraux, à l’amiable ou légal	456

**CHAPITRE VII
LA REPORTABILITÉ
RÉGIME APPLICABLE EN RÉGION FLAMANDE**

565. Généralités	456
566. Droits pouvant faire l’objet d’une imputation ou d’une restitution	458
567. Conditions de fond	462
568. Chaîne interrompue	466
568-1. Un droit individuel	469
568-2. Limites à la reportabilité	471
568-3. Excédent	472

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
569. Pas de cumul pour abattement et reportabilité	476
570. Cumul reportabilité et restitution de l'article 212 C. enr./Fl.	477
571. Conditions de forme – Principes	481
571-1. Conditions de forme en cas de reportabilité par imputation	
a) Acquisition de l'habitation précédente avec application des droits d'enregistrement (C. enr./Fl., art. 61 ³)	482
571-2. b) Acquisition de l'habitation précédente entièrement avec application de la TVA (C. enr./Fl., art. 61 ³ en combinaison avec C. enr./Fl., art. 61 ⁶)	483
571-3. Conditions de forme en cas de reportabilité par restitution	
a) Acquisition de l'habitation précédente avec application des droits d'enregistrement (C. enr./Fl., art. 212bis).....	485
571-4. b) Acquisition de l'habitation précédente entièrement avec application de la TVA (art. 212bis en combinaison avec l'art. 61 ⁶ C. enr./Fl.)	485

TITRE IV
ACTES ENREGISTRABLES AU DROIT FIXE

572. Introduction	488
-------------------------	-----

CHAPITRE I
LA DÉCLARATION DE COMMAND

573. Généralités	488
------------------------	-----

SECTION I
Les déclarations de command en droit civil

574. La vente avec déclaration de command : notion	489
575. Effets en droit civil de la déclaration de command régulière.....	489
576. Analyse de la vente avec déclaration de command.....	490
577. Vente à une personne déclarant, lors de l'adjudication ou lors de la conclusion de la vente, qu'elle agit pour compte d'une autre	490
578. Conditions auxquelles la possibilité d'élire command est subordonnée en droit civil	491

SECTION II
Les déclarations de command en droit d'enregistrement

579. La déclaration de command et le droit d'enregistrement	491
580. Double régime du droit d'enregistrement	492
581. Contrat de vente	494
582. Locataire de biens ruraux faisant usage du droit de préemption	494
583. Commands successifs	494
584. Déclaration de command au profit du vendeur.....	494
585. Licitation avec adjudication à un colicitant	495
586. Licitation avec adjudication à un tiers qui élit command au profit d'un colicitant	495
587. Cession de parts indivises entre copropriétaires, assujettie au droit de vente.....	495
588. Personnes au profit desquelles peut avoir lieu une déclaration de command	
a) Ineapables	496
b) Société à constituer	496
590. Caractère pur et simple de la déclaration de command	497
591. Applications	497
592. Élection de command pour partie des biens achetés.....	499
593. Usufruit et nue-propriété.....	499

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

594. Déclaration de command pour une quotité indivise	500
595. Déclaration de command séparément pour le fonds et pour la superficie	500
596. Stipulations relatives au paiement du prix	501

**SECTION III
Les déclarations de command
dans les ventes volontaires d’immeubles**

597. Conditions : énonciation	501
598. <i>Première condition</i> — Réserve de la faculté de déclarer command	502
599. <i>Deuxième condition</i> — Acte authentique	502
600. <i>Troisième condition</i> — Enregistrement ou notification — Délai	503
601. Enregistrement de la déclaration	505
602. Notification par exploit d’huissier	505
603. Visa du répertoire	506

**SECTION IV
Les déclarations de command
dans les adjudications régies par le Code judiciaire**

604. Les adjudications régies par le Code judiciaire	506
605. Notion de la déclaration de command	508
606. Droit d’enregistrement	508
607. Adjudication après saisie-exécution immobilière (C. jud., art. 1590)	510
608. Adjudication à la requête du curateur de faillite (C. jud., art. 1190)	511
609. Adjudications visées aux articles 1186 à 1189 du Code judiciaire	511
610. Adjudications consécutives à une action en partage judiciaire (droit nouveau et droit transitoire)	511
611. Adjudication par suite de surenchère sur aliénation volontaire	512

**SECTION V
Situations irrégulières**

612. Déclarations de command considérées comme reventes	513
613. Déclaration régulière en droit civil, irrégulière en droit fiscal — Substitutions d’acquéreurs	513
614. Déclaration irrégulière, même en droit civil	515
615. Responsabilité du notaire	515

**CHAPITRE II
REVENTES EN SUITE DE FOLLE ENCHÈRE
OU DE SURENCHÈRE**

616. Reventes en suite de folle enchère	515
617. Opérations ne rentrant pas dans le champ d’application de l’article 159, 2 ^e , C. enr.	516
618. Clause de folle enchère stipulée dans une vente de gré à gré	517
619. Reventes en suite de surenchère	517

**CHAPITRE III
ACQUISITION DE L’USUFRUIT PAR LE NU-PROPRIÉTAIRE**

620. Texte	518
621. Modes d’acquisition de la nue-propriété	519
622. Conventions visées	519
623. Nu-propriétaire ayant-cause d’un précédent nu-propriétaire ayant payé le droit sur la valeur vénale de la pleine propriété	520

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
CHAPITRE IV TRANSMISSIONS À TITRE ONÉREUX DONNANT LIEU À LA DÉBITION DE LA TAXE SUR LA VALEUR AJOUTÉE	
624 à 626. Cessions de bâtiments à construire, en cours de construction ou récemment construits (<i>renvoi</i>)	520
TITRE V ACTES ENREGISTRÉS GRATUITEMENT	
627. Introduction	521
CHAPITRE I DISPOSITIONS COMMUNES AUX TROIS RÉGIONS	
SECTION I Actes amiabiles en faveur de certaines personnes en raison de leur qualité	
628. Texte légal	521
629. Personnes concernées	522
630. Personnes désignées nommément ou assimilées	522
631. Personnes désignées génériquement	522
632. Actes concernés	523
633. Conditions	523
SECTION II Immeubles exclusivement affectés à l'enseignement	
634. Texte légal	523
635. Personnes concernées	524
636. Communauté flamande	524
637. Communauté française	524
638. Actes concernés	525
639. a) Caractère exclusif	525
640. b) Enseignement communautaire ou subventionné	525
641. c) Condition	526
SECTION III Cessions amiabiles pour cause d'utilité publique	
642. Texte légal	526
643. Personnes désignées génériquement	526
644. Actes concernés	527
645. Conditions	527
646. Procédure	527
SECTION IV Rétrocession ensuite d'expropriation	
647. Texte légal	529
648. Principes de droit administratif	529
649. Principes de droits d'enregistrement	530

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

SECTION V Remembrement, relotissement et sites d’activité économique désaffectés	
650. Texte légal	530
651. Remembrements et relotissements en exécution des législations urbanistiques	531
652. Remembrement de biens ruraux	531
653. Sites d’activité économique désaffectés	532

SECTION VI États étrangers et organisations internationales	
654. Acquisitions par les États étrangers en vue de l’installation de leur représentation diplomatique ou consulaire	532
655. Organisations internationales — Institutions étrangères	533

SECTION VII Autres dispositions particulières	
656. Réunion de concessions de mines de houille	533
657. Dommages de guerre	533

CHAPITRE II
DISPOSITIONS PARTICULIÈRES POUR CHAQUE RÉGION

SECTION I Dispositions propres à la Région de Bruxelles-Capitale	
658. Introduction	533
659. Extension à la Société bruxelloise de Gestion de l’Eau	534
660. Limitation du champ d’application en matière de donation	534

SECTION II Dispositions propres à la Région flamande	
661. Principes	535

TITRE VI
LES RESTITUTIONS

CHAPITRE I RESTITUTION PARTIELLE EN CAS DE REVENTE À BREF DÉLAI	
662. Historique	536
663. Textes légaux	537
664. Principes	539

SECTION I Acquisition d’un immeuble par un acte authentique ayant subi le droit fixé pour les ventes	
665. Ventes	539

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
666. Adjudication à la suite de folle enchère	540
667. Acte en main	540
668. Échange	540
669. Apport en société	541
670. Opérations fiscalement considérées comme ventes	542
671. Acte d'acquisition enregistré gratuitement en raison de l'insolvabilité du notaire	542
672. Vente assimilée à un legs pour la perception du droit de succession	542
673. L'acquisition doit avoir été constatée par acte authentique	543
SECTION II	
Revente	
674. Notion de la revente	543
675. Revente sur saisie	544
676. Reventes successives	544
677. Revente d'un bien acquis au taux réduit	544
678. Ventes successives par le même propriétaire — Réméré	545
679. Revente soumise au droit d'enregistrement pour le terrain et à la taxe sur la valeur ajoutée pour les constructions	545
680. Échange	546
681. Apport en société	546
682. Opérations fiscalement considérées comme ventes	547
683. Revente d'un immeuble acquis par le vendeur ou ses auteurs	548
684. Ayant droit à la restitution	548
685. Résolution du contrat pour cause d'inexécution des conditions	549
686. Vente avec faculté de réméré	549
687. Expropriation pour cause d'utilité publique	550
688. Cession à une commune de l'assiette d'une voirie	550
689. Partage et cession de parts indivises entre copropriétaires	550
690. Revente par acte authentique	551
SECTION III	
Revente dans les deux ans de la date de l'acte authentique d'acquisition	
691. Calcul du délai	551
692. Preuve de la date de l'acte d'acquisition	552
693. Présomption de vente (C. enr., art. 188)	552
694. Bien vendu par l'État	553
695. Revente ensuite d'une acquisition par déclaration de command	553
696. Acquisition du bien par plusieurs conventions successives	554
697. Condition suspensive	554
SECTION IV	
Modalités de détermination du montant à restituer	
698. Montant à restituer	555
699. Gratuité de l'enregistrement	557
700. Région flamande — Influence de la reportabilité	557
701. Influence des insuffisances constatées sur le prix et les charges indiqués dans les actes	559
702. Revente partielle	559
703. Bois revendus après achat du fonds	560
704. Immeuble bâti revendu après démolition	561
705. Revente d'un usufruit après achat de la pleine propriété	561
706. Revente d'une nue-propriété après achat de la pleine propriété	561
707. Achat d'une nue-propriété suivie de revente	562
708. Intérêt moratoire	562

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

SECTION V
Forme de la demande de restitution

709. Faculté d’insérer la demande en restitution dans l’acte de revente	563
710. Mentions au pied de l’acte	563

CHAPITRE II
**RESTITUTION (OU ABANDON DE LA PERCEPTION
DU DROIT PROPORTIONNEL) EN CAS D’ANNULATION
OU DE RÉSOLUTION D’UNE CONVENTION DE VENTE**

SECTION I
Généralités

711. Principes de base applicables en cas d’annulation ou de résolution amiable d’un acte de vente	564
712. Théorie de la mutation apparente.....	565
713. Comparaison entre l’annulation judiciaire et la résolution judiciaire.....	566

SECTION II
Régime applicable en Région de Bruxelles-Capitale

§ 1. — Nullité de la convention

714. Texte légal	567
715. Conditions d’application	567
716. Annulation judiciaire	567
717. Annulation au profit d’un tiers	568
718. Annulation à l’amiable.....	568
719. Conséquences de la constatation d’une annulation amiable	569

§ 2. — Résolution de la convention

720. Texte légal	569
721. Conditions d’application	569
722. Résolution judiciaire	570
723. Droit dû pour la convention résolue.....	570
724. Exception : demande en justice dans l’année de la convention	570
725. Résolution amiable.....	571
726. Tableau récapitulatif	571
727. Particularités du pacte commissoire exprès	571

SECTION III
Régime applicable en Région wallonne

728. Textes légaux	572
729. Renvoi	575
730. Principes applicables en cas d’annulation ou de résolution amiable.....	575
731. Entrée en vigueur	576
732. Actes et conventions visés par l’article 159bis C. enr./W.	576
733. Conditions d’application en cas de mise à néant amiable du contrat	
a) La convention mise à néant n’a pas été enregistrée	576
b) La convention mise à néant a déjà été enregistrée au droit proportionnel	577
735. Forme des actes — Indemnité.....	577
736. Conditions à remplir en cas d’application d’une clause résolutoire expresse	
a) La convention résolue n’a pas encore été enregistrée au droit proportionnel	577
737. b) La convention résolue a déjà été enregistrée au droit proportionnel.....	578
738. Hypothèse de la convention initiale soumise à une condition suspensive	579

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
739. Réduction judiciaire du prix de vente — Restitution partielle	580
SECTION IV	
Régime applicable en Région flamande	
740. Textes légaux	580
741. Principes applicables en cas d'annulation ou de résolution amiable.....	581
742. Conventions visées	582
743. Conditions requises	
a) Présentation simultanée à l'enregistrement, dans le délai prévu pour l'enregistrement du compromis (4 mois), du compromis et de l'acte d'annulation ou de résolution amiable.....	582
b) Présentation simultanée à l'enregistrement, hors du délai prévu pour l'enregistrement du compromis (4 mois), du compromis et de l'acte d'annulation ou de résolution amiable.....	583
c) Présentation non simultanée à l'enregistrement du compromis et de l'acte d'annulation ou de résolution amiable	583
746. Hypothèse du compromis contenant une condition suspensive encore pendante	584
747. Tableau synthétique.....	585

TITRE VII
CLAUSES-TYPES ET INCIDENCES
EN DROITS D'ENREGISTREMENT

Tableaux	587
----------------	-----

PARTIE III
LA TAXE SUR LA VALEUR AJOUTÉE

INTRODUCTION

748. Droits d'enregistrement ou TVA	595
749. La TVA, un impôt européen	595
750. La plupart des règles établies au niveau européen sont contraignantes – Certaines autres sont optionnelles	595
751. Le régime TVA relatif aux immeubles est optionnel et/ou dérogatoire	595
752/753. Impôt fédéral et impôt régional – Conséquences sur les budgets	595
754. Méthodologie.....	596

TITRE I
BIENS VISÉS

CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN

755. Biens immeubles corporels.....	597
-------------------------------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

756. Bâtiment, fraction de bâtiment et sol y attenant	598
---	-----

**CHAPITRE III
BIENS EFFECTIVEMENT VISÉS EN BELGIQUE**

**SECTION I
Genre**

757. Bâtiment et fraction de bâtiment	600
758. Sol attenant à un bâtiment ou fraction de bâtiment	600
759. Terrain à bâtrir	603
760. Conclusion	603

**SECTION II
Délai**

§ 1. — Bâtiments neufs

761. Bâtiments nouvellement construits	604
--	-----

§ 2. — Bâtiments anciens transformés

762. Généralités	604
763. <i>Premier cas</i> : modification radicale	604
764. <i>Deuxième cas</i> : pas de modification radicale	606
765. <i>Troisième cas</i> : modification importante et valeur des travaux	606

**TITRE II
QUALITÉ DU CÉDANT**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

766. Assujetti « normal »	608
767. Assujetti « occasionnel »	608

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

768. Assujettissement normal	609
769. Assujettissement occasionnel	609

**CHAPITRE III
PERSONNES EFFECTIVEMENT VISÉES EN BELGIQUE**

770. Introduction	610
-------------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
---------	-------

SECTION I

Assujetti non occasionnel ou promoteur immobilier

771. Généralités	610
772. Sociétés de logement social	611
773. Importance d'être considéré comme promoteur immobilier	611

SECTION II

Assujetti occasionnel

§ 1. — *Généralités*

774. Assujetti autre qu'un promoteur immobilier	611
775. Non-assujetti et assujetti n'agissant pas dans le cadre de son activité économique	612

§ 2. — *Option*

776. Généralités	613
777. Moment et forme de l'option	613

§ 3. — *Paiement et récupération de la TVA*

778. Déclaration	
a) Généralités et moment du dépôt	615
b) Nombre de déclarations	615
780. Moment du paiement	615

SECTION III

Cas particuliers

781. Société momentanée.....	615
782. Unité TVA	616

TITRE III

OPÉRATIONS IMPOSABLES

CHAPITRE I

LE DROIT EUROPÉEN

783. Livraison	617
784. Assimilation à une livraison de biens	617
785. Assimilation à des biens corporels.....	617
786. Livraisons à soi-même ou prélèvements	617
787. Livraison de biens et prestation de services.....	618

CHAPITRE II

LE DROIT BELGE

788. Livraison de biens.....	618
789. Assimilation à des biens corporels.....	618
790. Livraisons à soi-même ordinaires ou prélèvements ordinaires de bâtiments et du sol y attenant	618
791. Promoteur immobilier – Livraisons à soi-même spécifiques ou prélèvements spécifiques de bâtiments et du sol y attenant ainsi que des droits y afférents	619

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
CHAPITRE III OPÉRATIONS EFFECTIVEMENT IMPOSABLES	
SECTION I Livraison et constitution, cession ou rétrocession d'un droit réel	
§ 1. — <i>Conditions en amont</i>	
792. Livraison	620
793. Constitution, cession ou rétrocession d'un droit réel	620
§ 2. — <i>Contrat</i>	
794. Généralités	620
795. Nature du contrat	620
796. Titre onéreux	620
§ 3. — <i>Livraisons</i>	
797. Vente pure et simple	621
798. Vente sous condition résolutoire et vente avec transfert différé de propriété	621
799. Vente sous condition suspensive	621
800. Échange	621
801. Dation en paiement	621
802. Apport en société	621
803. Partage et cession équivalente à partage	622
804. Liquidation de société	622
805. Expropriation	622
§ 4. — <i>Droits réels</i>	
806. Droits réels visés	622
807. Opérations visées	622
SECTION II Livraisons assimilées à des opérations imposables générales ou prélèvements généraux	
808. Prélèvement d'un bien pour le transmettre à titre gratuit	623
809. Utilisation d'un bien comme un bien d'investissement	623
810. Détenzione d'un bien en cas de cessation d'une activité économique	623
SECTION III Livraisons assimilées à des opérations imposables spécifiques ou prélèvements spécifiques	
810-1. Hypothèques visées	624
811. Non-cession du bâtiment à l'expiration du délai	624
812. Non-cession ou rétrocession d'un droit réel à l'expiration du délai	624
813. Situation particulière : vente sous condition suspensive et délai	625
814. Double prélèvement	625

TITRE IV
MOMENT DE L'OPÉRATION IMPOSABLE
Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
---------	-------

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

815. Délai pour soumettre une opération relative à un bien immeuble à la taxe.....	626
--	-----

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

816. Délai pour soumettre une opération relative à un bâtiment et au sol y attenant au régime TVA	626
817. Remarque	628
818. Moment de la livraison en général.....	628
819. Moment de la livraison pour les bâtiments neufs et le sol y attenant	628

**CHAPITRE III
DÉLAI EFFECTIVEMENT APPLIQUÉ EN BELGIQUE
ET MOMENT DE L'OPÉRATION**

820. Généralités	628
821. Prélèvements.....	629
822. Notion d'occupation ou d'utilisation	629
823. Occupation partielle ou totale.....	629
824. Bâtiment ancien transformé : occupation ou utilisation non interrompue	630
825. Utilisation comme bâtiment témoin.....	630
826. Commencement de la période	631
827. Preuve du moment de la cession	631

**TITRE V
FAIT GÉNÉRATEUR ET DATE D'EXIGIBILITÉ**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

828. Définitions	632
829. Généralités	632
830. Décomptes ou paiements successifs	632
831. Acompte	632
832. Facturation	632

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

833. Généralités	633
------------------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
---------	-------

**CHAPITRE III
FAIT GÉNÉRATEUR ET EXIGIBILITÉ DE LA TVA
CONCERNANT LES OPÉRATIONS RELATIVES AUX BÂTIMENTS**

834. Règle générale	633
835. Cause subsidiaire	
a) Paiement du prix, en totalité ou en partie, etacompte	633
836. b) Facturation (nouvelle règle et période transitoire)	634
837. Date ultime d'exigibilité	634
838. Cas particulier (dérogaition) : opération réalisée par une personne autre qu'un promoteur immobilier	635
839. Prélèvements	635

**TITRE VI
BASE D'IMPOSITION**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

840. Définition : valeur normale	636
841. Généralités	636
842. Prélèvements	636
843. Éléments inclus dans la base d'imposition	636
844. Éléments exclus de la base d'imposition	637
845. Mesure anti-fraude	637
846. Dispositions diverses	637

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

847. Règle générale	637
848. Éléments exclus de la base d'imposition	638
849. Commissionnaire	638
850. Base d'imposition du bâtiment et du fonds	638
851. Réquisition et expropriation	638
852. Valeur normale	638
853. Prélèvements et prêt de consommation	638
854. Mesure anti-fraude	639
855. Échange	639
856. Base minimum d'imposition	639
857. Procédure d'expertise	639
858. Moment à prendre en considération	639

**CHAPITRE III
BASE D'IMPOSITION CONCERNANT LES OPÉRATIONS
IMPOSABLES RELATIVES AUX BÂTIMENTS**

859. Généralités	639
------------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
860. Prix consistant en une somme d'argent	639
861. Exclusion du fonds	640
862. Prix ne consistant pas, ou pas uniquement, en une somme d'argent	640
863. Base minimale d'imposition	640
864. Expropriation	641
865. Cession avec transfert différé de propriété	641
866. Cession en rente viagère	641
867. Constitution, cession et rétrocession d'un droit réel pour une durée déterminée	641
868. Constitution, cession et rétrocession d'un droit réel pour une période indéterminée	641

**TITRE VII
TAUX**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

869. Généralités	642
870. Modification de taux	642
871. Taux normal	642
872. Taux réduits	642

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

873. Généralités	643
874. Taux normal et taux réduits	643
875. Taux réduit de 6 % : logement pour personnes handicapées, établissement pour personnes handicapées et logement dans le cadre de la politique sociale	643
876. Taux réduit de 12 % : logement dans le cadre de la politique sociale	644

**CHAPITRE III
TAUX APPLICABLES AUX OPÉRATIONS
RELATIVES AUX BÂTIMENTS**

877. Taux normal	645
878. Taux réduit de 6 %	645
879. Taux réduit de 12 %	646
879-1. Régularisation du bénéfice du taux réduit de 6 % sur une tranche de 50.000 € lors de l'acquisition ou la construction d'un logement privé ou la constitution, cession ou rétrocession d'un droit réel sur un tel logement	646

**TITRE VIII
EXEMPTIONS**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

880. Exemptions de portée générale	649
--	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
881. Option de taxation	649
882. Dérogation	649
883. Exemptions dans le cadre de relations internationales	650

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

884. Exemptions de portée générale	650
885. Exemptions propres aux biens immeubles	650
886. Exemptions dans le cadre de relations internationales	651

**CHAPITRE III
EXEMPTIONS APPLICABLES AUX OPÉRATIONS
RELATIVES AUX BÂTIMENTS**

887. Exemption et taxation propres aux immeubles	652
888. Exemptions de portée générale	652
889. Exemptions dans le cadre des relations internationales.....	653

**TITRE IX
OPÉRATION HORS CHAMP**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

890. Universalité totale ou partielle de biens.....	655
---	-----

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

891. Universalité de biens ou branche d’activité.....	655
---	-----

**CHAPITRE III
APPLICATION PRATIQUE EN BELGIQUE**

892. Objectif de la non-livraison (ou de la non-prestation de service)	656
893. Notion d’« universalité de biens » et de « branche d’activité »	656
894. Cession à titre gratuit.....	657
895. Forme de la cession.....	658
896. Conséquences pour le cédant en matière de cession de bâtiment et du terrain y attenant.....	658
897. Conséquences en matière de déductions dans le chef du cédant	658
898. Conséquences en matière de déductions dans le chef du cessionnaire.....	658

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
---------	-------

**TITRE X
DÉDUCTIONS**

**CHAPITRE I
LE DROIT EUROPÉEN**

899.	Naissance du droit à déduction	659
900.	Étendue du droit à déduction	659
901.	<i>Prorata</i> de déduction	659
902.	Calcul du <i>prorata</i> de déduction	660
903.	Fixation du <i>prorata</i>	660
904.	Limitations du droit à déduction	660
905.	Modalités d'exercice du droit à déduction	
	a) Généralités	661
906.	b) Imputation et dérogation concernant la vente d'immeubles neufs à titre occasionnel	661
907.	Autorisation de déduction	661
908.	Crédit d'impôt	661
909.	Révision des déductions : généralités	662
910.	Révision des déductions propres aux biens d'investissement	662

**CHAPITRE II
LE DROIT BELGE**

911.	Délégation de pouvoirs	663
912.	Naissance du droit à déduction	
	a) Généralités	663
913.	b) Disposition spécifique aux opérations relatives à un bâtiment neuf et au sol y attenant	663
914.	Étendue du droit à déduction	
	a) Généralités	663
915.	b) Biens immeubles par nature et biens d'investissement	664
916.	<i>Prorata</i> de déduction et affectation réelle	664
917.	Calcul du <i>prorata</i> de déduction	664
918.	Fixation du <i>prorata</i> de déduction	664
919.	Modalités d'exercice du droit à déduction	
	a) Généralités	665
920.	b) Disposition spécifique aux opérations relatives à un bâtiment et au sol y attenant effectuées par un assujetti occasionnel	666
921.	Imputation de la déduction	
	a) Généralités	666
922.	b) Disposition spécifique aux opérations relatives à un bâtiment et au sol y attenant effectuées par un assujetti occasionnel	666
923.	Déduction partielle et révision générale	666
924.	Révision des déductions pour les taxes autres que celles qui ont grevé un bien d'investissement	667
925.	Révisions des déductions pour les taxes qui ont grevé un bien d'investissement	
	a) Définitions	667
926.	b) Périodes	668
927.	c) Cas donnant lieu à révision	668
928.	d) Méthode de calcul et obligations	669
929.	Fixation du <i>prorata</i> de déduction pour les biens d'investissement et révisions	669

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
CHAPITRE III	
DÉDUCTION ET RÉVISIONS RELATIVES AUX OPÉRATIONS IMPOSABLES CONCERNANT LES BÂTIMENTS	
SECTION I	
Généralités	
930. Neutralité	670
931. Déduction complète et immédiate par rapport à une déduction ultérieure.....	670
932. Distinction nécessaire.....	671
SECTION II	
Promoteur immobilier et autres professionnels	
933. Références	671
934. Personnes visées	671
935. Déduction totale : l’exception.....	671
936. Déduction partielle : la règle	672
<i>§ 1. — Déduction partielle : prorata général de déduction</i>	
937. Règle visant tous les biens et les services acquis	672
<i>§ 2. — Déduction partielle : affectation réelle</i>	
938. Choix de l’assujetti ou règle imposée	672
939. Procédure à suivre	672
940. Méthode de déduction selon la règle de l’affectation réelle	672
<i>§ 3. — Moment de la déduction</i>	
941. Moments différents.....	675
<i>§ 4. — Prélèvements et révisions</i>	
942. Généralités.....	676
943. Prélèvements généraux	676
944. Prélèvements à l’expiration du délai	678
SECTION III	
Assujetti occasionnel	
945. Étendue du droit à déduction : généralités	679
946. Cession en totalité en pleine propriété	679
947. Constitution d’un droit réel.....	679
948. Cession ou rétrocession d’un droit réel	679
949. Moment de la déduction	680
950. Prélèvement ou révision de déduction	680
SECTION IV	
Cession d’une universalité de biens ou d’une branche d’activité	
951. Révision des déductions des TVA ayant grevé l’acquisition, la transformation ou l’amélioration de bâtiments	681
952. Déduction de la TVA pour les services utilisés pour les besoins d’une cession.....	681
953. Déduction des TVA grevant les biens et les services utilisés pour les besoins d’une cession par le cédant	682
954. Conséquences pour le cessionnaire	683

Numéros	Pages
---------	-------

TITRE XI OBLIGATIONS ET RESPONSABILITÉ DES NOTAIRES DANS LE RECOUVREMENT DE LA TVA

CHAPITRE I GENÈSE DE LA PROCÉDURE ET CADRE JURIDIQUE
---

955. Introduction	684
-------------------------	-----

SECTION I
Genèse de la procédure

§ 1. — *Régime originaire*

956. Hypothèque occulte du Trésor	684
---	-----

§ 2. — *Loi du 27 décembre 1950*

957. Notifications fiscales postales	684
--	-----

§ 3. — *Loi du 8 août 1980*

958. Extension au recouvrement de la taxe sur la valeur ajoutée.....	685
--	-----

959. Arrêté ministériel du 17 octobre 1980.....	686
---	-----

960. Évolution de concert avec la procédure applicable aux impôts directs	686
---	-----

§ 4. — *Lois-programmes des 24 décembre 2002 et 22 décembre 2003*

961. Avis fiscaux électroniques	687
---------------------------------------	-----

962. Arrêtés royaux du 31 mars 2003	687
---	-----

963. Arrêtés ministériels du 14 mai 2003	688
--	-----

964. Ratification législative.....	688
------------------------------------	-----

§ 5. — *La réforme de 2007*

965. Avis fiscaux électroniques liés aux avis sociaux électroniques	688
---	-----

966. Arrêté royal du 25 février 2007	689
--	-----

967. Arrêtés ministériels du 26 février 2007.....	641
---	-----

968. Absence de ratification législative	690
--	-----

§ 6. — *Loi-programme du 27 avril 2007*

969. Ajustements procéduraux	690
------------------------------------	-----

970. Mise en œuvre par la loi	691
-------------------------------------	-----

§ 7. — *Loi du 24 juillet 2008*

971. Coordination et confirmation	692
---	-----

SECTION II
Cadre juridique

972. Textes applicables	692
-------------------------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
CHAPITRE II COMMUNICATION DE LA QUALITÉ D'ASSUJETTI	
973. Introduction	693
SECTION I Obligations du notaire	
974. Énumération	693
975. Interrogation de l'aliénaire ou affectant hypothécaire	693
976. Lecture des articles 62, § 2, et 73 du C. TVA	694
977. Mentions dans l'acte	695
SECTION II Obligations de l'affectant ou de l'aliénaire	
978. Notion d'« assujetti »	696
979. Réponses	697
980. Sanctions	697
CHAPITRE III L'AVIS FISCAL	
981. Introduction	697
SECTION I Émetteurs de l'avis fiscal	
982. Trois catégories de personnes	698
<i>§ 1. — Les notaires</i>	
983. Principes	698
984. Concours de plusieurs notaires à un acte	699
<i>§ 2. — Les autres personnes habilitées à conférer l'authenticité</i>	
985. Les autorités politiques	700
986. Les fonctionnaires des comités d'acquisition	700
<i>§ 3. — Les banques et institutions de crédit</i>	
987. Justification des dérogations autorisées – Le mandat hypothécaire	700
988. Dérogations autorisées	701
989. Modalités	701
990. Responsabilités	702
SECTION II Champ d'application	
991. Propriétaires et usufruitiers du bien vendu ou affecté en hypothèque	702
992. Objet de l'acte	703
993. Nature de l'acte	704
994. Actes d'aliénation	704
995. Applications pratiques	706
<i>a) Contrat de mariage .....</i>	<i>706</i>
<i>b) Modification d'un régime matrimonial .....</i>	<i>706</i>
<i>c) Acte de base de copropriété ou de lotissement .....</i>	<i>706</i>

Numéros	Pages
<i>d) Échange .....</i>	707
<i>e) Actes de société .....</i>	707
<i>f) Associations sans but lucratif et fondations .....</i>	707
<i>g) Dation en paiement .....</i>	707
<i>h) Baux .....</i>	708
<i>i) Emphytéose et leasing .....</i>	708
<i>j) Multipropriété et time-sharing .....</i>	708
<i>k) Renonciation à l'accession et droit de superficie .....</i>	708
<i>l) Donation et apport à titre gratuit .....</i>	708
<i>m) Partage d'ascendant .....</i>	708
<i>n) Donation entre époux de biens futurs pendant le mariage .....</i>	708
<i>o) Cession d'emprise en sous-sol .....</i>	708
<i>p) Servitudes .....</i>	709
<i>q) Droits et usage d'habitation .....</i>	709
<i>r) Conditions suspensives, résolutoires ou terme .....</i>	709
<i>s) Conversion d'un usufruit .....</i>	709
<i>t) Prolongation d'un droit réel .....</i>	709
<i>u) Vente publique sur licitation .....</i>	709
<i>v) Renonciation à un droit réel .....</i>	709

**SECTION III
Transmission de l'avis fiscal**

996. Synthèse	710
---------------------	-----

§ 1. — Mode ordinaire : la voie électronique

997. Destinataire de l'avis fiscal	710
998. Modalités d'envoi – Accusé de réception	711
999. Délai	711

§ 2. — Transmission par la voie postale

1000. Destinataire de l'avis fiscal	711
1001. Modalités d'envoi	711
1002. Délais de préemption de l'avis	712

§ 3. — Concours entre les voies postale et électronique

1003. Lequel des deux avis prévaut ?	712
--	-----

**CHAPITRE IV
LA NOTIFICATION FISCALE**

1004. Introduction	713
--------------------------	-----

**SECTION I
L'émetteur de la notification**

1005. Le fonctionnaire désigné par le Roi	713
---	-----

**SECTION II
Les éléments susceptibles d'être notifiés**

1006. La créance de TVA	713
-------------------------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Numéros	Pages
SECTION III L'intérêt du Trésor	
1007. L'intérêt du Trésor : notion	714
1008. Appréciation par le receveur	714
1009. Pratique administrative	715
SECTION IV Procédure	
1010. Préalable : la contrainte	716
1011. Forme	716
1012. Délai	716
SECTION V Motivation de la notification	
1013. Controverse – Arrêt de la Cour de cassation du 10 novembre 2000	718
SECTION VI Effets de la notification	
1014. Saisie-arrêt exécution	719
1015. Saisie-arrêt conservatoire	720
1016. Opposition sur le prix et procédure d'ordre	721
CHAPITRE V L'INFORMATION FISCALE	
1017. Introduction	721
SECTION I Quand y a-t-il lieu à l'envoi d'une information fiscale ?	
1018. Insuffisance des sommes saisies-arrêtées	721
SECTION II Transmission de l'information fiscale	
<i>§ 1. — Mode ordinaire : la voie électronique</i>	
1019. Destinataire de l'information fiscale	722
1020. Modalités d'envoi – Accusé de réception	722
1021. Délai	722
<i>§ 2. — Transmission par la voie postale</i>	
1022. Utilisation réduite de ce mode de transmission	723
1023. Destinataire de l'avis fiscal	723
1024. Modalités de l'envoi	723
1025. Délai	724
<i>§ 3. — Concours entre les voies postale et électronique</i>	
1026. Laquelle des deux informations prévaut ?	724

Mis à jour au 1er août 2013

Numéros	Pages
CHAPITRE VI L'INSCRIPTION DE L'HYPOTHÈQUE LÉGALE	
1027. Introduction	725
SECTION I Inscription	
1028. Décision souveraine du receveur.....	725
1029. Modalités de l'inscription.....	725
SECTION II Effets et particularités de l'hypothèque légale	
1030. Computation du délai.....	726
1031. Inscription dans les huit jours.....	727
1032. Inscription au-delà des huit jours.....	727
1033. La situation des créanciers non inscrits	728
SECTION III Conséquences civiles et fiscales du choix des parties	
1034. Actes d'aliénation	728
1035. Crédit hypothécaire	729
1036. Devoirs de conseil et d'information du notaire	729
CHAPITRE VII RESPONSABILITÉ NOTARIALE	
SECTION I Régime général	
1037. Caractéristiques générales de la responsabilité encourue par le notaire	730
1038. Responsabilité d'ordre public	731
1039. Responsabilité aquilienne	731
1040. Responsabilité personnelle et non réelle.....	731
1041. Responsabilité subsidiaire	732
1042. Responsabilité limitée	733
1043. Prescription de l'action en responsabilité	733
SECTION II Régime spécial	
1044. Une responsabilité substituée dans certains cas	734
SECTION III Peines correctionnelles et amendes administratives	
1045. Peines correctionnelles.....	734
1046. Amendes administratives	734
Bibliographie	735
Textes légaux.....	741

INHOUD

*De Nederlandse versie van deze inhoud
werd opgesteld door Ignace Schuermans, licentiaat in het notariaat.*

Nummers

Bladz.

Sommaire.....	VII
Korte inhoud.....	XIII
Table des matières	1
Table alphabétique.....	83
Zaakregister	103
Tabel van de aangehaalde gerechtelijke beslissingen.....	123

INLEIDING

1. Algemeenheden.....	129
2. Regionalisering van de registratierechten.....	129

**DEEL I
HERHALING
VAN DE BURGERRECHTELijke PRINCIPES**

INLEIDING

3. Methodologie.....	133
4. Overdragende akte — Begrip.....	133
5. Aanwijzend akte — Begrip.....	133
6. Akte die noch overdragend noch aanwijzend is	133
7. Overdrachten door overlijden of uit kracht van de wet	133

**HOOFDSTUK I
OVERDRAGENDE OVEREENKOMSTEN TEN BEZWARENDE TITEL**

**AFDELING I
Verkoop**

§ 1. — Wezenlijke constitutieve bestanddelen van de verkoop

8. Definitie en kenmerken van de koopovereenkomst	134
9. Constitutieve bestanddelen van de verkoop	134
10. a) Overdracht van eigendom of van zakelijke rechten	134
11. Ogenblik van de overdracht	135
12. Nietigheid van de verkoop van andermans goed	136
13. b) Prijs.....	137

§ 2. — Verbintenissen voortvloeiende uit de koopovereenkomst

14. Verbintenissen van de verkoper	138
15. Verbintenissen van de koper.....	139

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

<i>§ 3. — Vorm van de koopovereenkomst</i>	
16. Principes	141
17. Vorm van de overeenkomst	142
18. Verkoop uit de hand	142
19. Openbare verkoop	143
20. Vrijwillige openbare verkoop	144
21. Gerechtelijke openbare verkoop	144
22. Gedwongen openbare verkoop	145
23. Wettelijk mechanisme van het opbod	145
24. Rouwkoop	146
25. Bijzondere koopovereenkomsten	146

**AFDELING II
Ruil**

26. Definitie	147
27. Zuivere ruil en ruil met opleg	147
28. Complexe ruil	148
29. Toepassing op de ruil van de regels van de verkoop	149
30. Bijzonderheden inzake ruil met betrekking tot onverdeelde aandelen	149
31. Ruil van een goed in eigendom tegen vruchtgebruik of soortgelijke rechten	150
32. Overeenkomsten te onderscheiden van ruil	151

**AFDELING III
Inbetalingsgeving**

33. Definitie	137
---------------------	-----

**AFDELING IV
Inbreng in vennootschap**

34. Definitie	152
35. Quasi-inbreng	152

**AFDELING V
Bijzondere overdragende overeenkomsten**

36. Overdracht van een onroerend goed tegen een verbintenis om iets te doen	153
37. Onroerende huurkoop en onroerende leasing	
a) Onroerende huur waaraan een koopoptie is verbonden	153
b) Onroerende huurkoop <i>sensu stricto</i>	153
c) Onroerende leasing	153
38. Overdracht van opeenvolgende rechten	154
41. Erfuitkoop conform artikel 841 van het Burgerlijk Wetboek	154
42. Afstand van vruchtgebruik	154
43. Vereffening en verdeling van vennootschappen	154
44. Overdracht van huur, erfpacht of opstal	154

**HOOFDSTUK II
ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN**

**AFDELING I
Algemeenheden**

45. Onroerende goederen	155
46. Gewassen verenigd met de grond	155
47. Onroerende goederen door bestemming — Kenmerken	156

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
48. Onroerende rechten omwille van hun voorwerp	157
49. Roerende goederen	157
50. Goederen roerend door vervroegde roerendmaking	158

**AFDELING II
Bijzonderheden**

51. Boven elkaar liggende eigendommen — Ophopingen voortkomende uit opgravingen	158
52. Mijnen — Groeven	158
53. Ondergrond	159
54. Constructies — Onroerende goederen uit hun aard — Principes	159
55. Toepassingen	160
56. Overeenkomsten betreffende op te richten gebouwen	162

**HOOFDSTUK III
NIETIGVERKLARING, ONTBINDING, HERROEPING EN OPZEGGING**

57. Nietigverklaring van de overeenkomst	163
58. Ontbinding van de overeenkomst	163

**HOOFDSTUK IV
MODALITEITEN**

59. (Opschortende of ontbindende) voorwaarde	163
60. (Opschortende of ontbindende) termijn	164
61. Wederinkoop	164

**DEEL II
REGISTRATIERECHTEN**

**TITEL I
ALGEMENE HEFFINGSREGELS**

**HOOFDSTUK I
DEFINITIES TEN AANZIEN
VAN HET WETBOEK REGISTRATIERECHTEN**

62. Verbanden tussen het fiscale recht en andere rechtstakken	
a) De Staat : soevereine macht	169
b) Verwijzing naar het gemene recht	169
c) Tussenkomst van de rechter — Rechtspraak	169
d) Rechtsleer	170
66. Onroerende goederen	170
67. Bijzonderheden mbt. de registratierechten	
a) Principes	170
b) Onroerende goederen door bestemming	171
c) Goederen roerend door vervroegde roerendmaking	171

Nummers	Bladz.
---------	--------

HOOFDSTUK II REGISTRATIEVERPLICHTING	

70. (Geschreven) akten welke verplicht dienen te worden geregistreerd louter omwille van hun bestaan	172
71. Verplicht te registreren verklaringen	173
72. Onderhands of buitenlands verleden akten	174
73. Vonnissen en arresten	174

HOOFDSTUK III ALGEMENE HEFFINGSREGELS	

74. Algemene principes	175
------------------------------	-----

**AFDELING I
Akte die een titel verschafft**

75. Algemene principes	175
76. Toepassingen	177
77. Onvolmaakte overeenkomst	177
78. Volledige of onvolledige overeenkomst	178
79. Incidentele vermeldingen	178
80. Koop of verkoop door meerderen — Afwezigheid van een handtekening	179
81. Verkoopcompromis in twee exemplaren, elk ondertekend door de andere partij	179
82. Handtekeningen vereist voor onbekwamen	180
83. Ontkentenis van handtekening	180
84. Voornaamste gezinswoning — Gemeenschappelijke goederen — Vereiste handtekeningen	180
85. Titel bestaande uit twee geschriften	180
86. Schriftelijke mededelingen	181
87. Voorkooprecht van de pachter	181
88. Aanvaarding van een verkoopbelofte van onroerend goed	
a) Belofte vervat in een geregistreerde akte	181
b) Belofte vervat in een niet-geregistreerde akte	182
89. Lichten van de optie	183
90. a) Lichten van de koopoptie door een exploit dat een geschil tussen partijen betreffende het bestaan van de verkoop aan het licht brengt	183
91. b) Lichten van een mondeling toegestane optie	183
92. Titel ondertekend door een derde : gevormachtigde, zaakwaarnemer, sterkmaker	183

**AFDELING II
De regel *non bis in idem***

94. Algemene principes	185
95. (Geschreven) akten opgesteld in meerdere exemplaren	186
96. Rechtshandeling vastgesteld in opeenvolgende <i>instrumenta</i>	186
97. Recht verschuldigd voor de eerste akte, die is verjaard	186
98. Akten houdende bekraftiging, bevestiging, uitvoering, aanvulling of voltrekking van eerdere geregistreerde akten	187
99. Bekrachtiging en bevestiging	187
100. Aanvullende akte	187
101. Verbeterende akte	187
102. Hermaakte akten wegens nietigverklaring, ontbinding of een andere reden	188
103. Wijziging van het voorwerp van de overeenkomst of van de waarde van de overeenkomst	188

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**AFDELING III
Afhandelijke en onafhandelijke beschikkingen**

104. Algemene principes.....	188
105. Afhandelijke en onafhandelijke beschikkingen.....	188
106. Tontine en beding van aanwas	190

**AFDELING IV
Modaliteiten van de rechtshandeling (opschortende voorwaarde)**

§ 1. — *Algemeenheden*

107. Principes	190
108. Toepassingen.....	190
109. Verkoop « voor vrij en onbezwaard »	192
110. Verkoop onder opschortende voorwaarde dat het goed vrij is van hypotheek	193
111. Verwezenlijking van de toekomstige en onzekere gebeurtenis	193
112. Beschadiging van het goed	194
113. Ontbinding van de overeenkomst <i>pendente conditione</i>	194
114. Vervreemding van het goed voordat de voorwaarde is verwezenlijkt	194
115. Opeenvolgende overdrachten van het goed <i>pendente conditione</i>	194

§ 2. — *Tontine en bedingen van aanwas of terugval*

116. Definities	194
117. Aanvaarding van het beding van aanwas of terugval	196
118. Onafhandelijke beschikkingen	196
119. Tarief en belastbare grondslag	196
120. Wijzigingen <i>pendente conditione</i>	197
121. Handelingen ten kosteloze of ten bezwarende titel.....	197
122. Beoogde hypothesen	
a) Verkoop aan twee of meer personen van de volle eigendom van een onroerend goed, met beding van aanwas tussen de kopers naar aanleiding van overlijden of van eender welk ander voorval	199
123. b) Verkoop van onroerend goed met voorbehoud van vruchtgebruik en aanwas of terugval in voordeel van de verkopers	200
124. c) Verkoop van onroerend goed tegen een lijfrente.....	202
125. d) Facultatieve aanwas.....	204
126. e) Beding van aanwas van vruchtgebruik bedongen vóór de verkoop van de blote eigendom aan dezelfde personen en bij dezelfde akte	204
127. f) Aankoop door twee echtgenoten, ieder voor de helft in blote eigendom, van een goed en van het vruchtgebruik van hun respectieve aandelen in het goed.....	205

AFDELING V

De fiscus is een derde ten aanzien van de heffing van de registratierechten

128. Algemene principes.....	205
129. Anti-misbruikmaatregelen	207
130. Veinzing.....	209
131. Bewimpeling aangaande prijs of lasten	211

HOOFDSTUK IV WETTELIJKE VERMOEDENS

**AFDELING I
Afzonderlijke verkrijging van de grond en van de opstal
(art. 74 en 75 W. Reg.)**

132. Stelsel van toepassing op de goederen roerend door vervroegde roerendmaking	278
--	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

133. Vermoeden van de artikels 74 en 75 W. Reg	213
134. Wetteksten	213
135. Toepassingsvereisten van artikel 74 W. Reg.	214
136. Toepassingsvereisten van artikel 75 W. Reg.	214

**AFDELING II
Vermoedens vervat in de artikels 187 en 188 W. Reg.**

137. Opsomming	215
138. a) Vermoeden van artikel 187 W. Reg.	216
139. Toepassingsmodaliteiten van het vermoeden	216
140. Tegenbewijs.	216
141. b) Vermoeden van artikel 188 W. Reg.	217
142. Aard van het vermoeden van artikel 188 W. Reg.	217
143. Toepassing.....	217

HOOFDSTUK V OVEREENKOMSTEN ONDERWORPEN AAN HET VERKOOPRECHT
--

144. Wetteksten.....	218
145. Algemeen overzicht.....	218

**AFDELING I
Overdragende overeenkomsten**

146. Beoogde overeenkomsten	219
147. Overdragende overeenkomsten.....	219
148. Uitgestelde eigendomsoverdracht	221
149. Overdragende overeenkomsten ten bezwarende titel — Uitsluiting van giften.	222
150. Verwerving door natrekking.....	222
151. Erfdienstbaarheden	222
152. Schijnbare overgang.....	223

**AFDELING II
Overeenkomsten waarbij eigendom
of vruchtgebruik wordt overgedragen**

153. Beoogde zakelijke rechten	223
154. Overeenkomsten betreffende rechten van vruchtgebruik, gebruik of bewoning.....	223
155. Multi-eigendom of timesharing.....	224
156. Overeenkomsten betreffende muurgemeenheid	224
157. Voorbehoud van muurgemeenheid in voordeel van de aannemer die een gebouw heeft opgetrokken.....	225
158. Verwerving door echtgenoten — Hypothese van artikel 1400, 4, van het Burgerlijk Wetboek.....	226
159. Huurkoop — Leasing.....	227
160. Alternatieve overeenkomst	227
161. Verkoop met handgeld.....	227

**AFDELING III
Aanwijzende overeenkomsten**

162. Algemeenheden.....	228
-------------------------	-----

**AFDELING IV
Diversen**

163. Rechtsfeiten uit kracht van de wet.....	229
164. Uitoefening van de rechten van de schuldeisers	230

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
165. Recht van opstal en erfpacht	230
166. Niet-overdragende verzakingen	231
167. Zuivere en eenvoudige verzaking aan een zakelijk recht	231
168. Verzaking aan een recht van vruchtgebruik	232
169. Verzaking aan een erfpacht- of opstalrecht	232
170. Verzaking aan een erfenis of aan een legaat	232
171. Verzaking door de reservataire erfgenaamen aan een vordering tot inkorting	232
172. Inbreng onderworpen aan het recht van artikel 44 W. Reg.	233
173. Huwelijkscontracten — Akten houdende wijziging van het huwelijksstelsel	233

AFDELING V

**Overdragende overeenkomsten betreffende
in België gelegen onroerende goederen**

174. Synthese (<i>verwijzing</i>)	234
175. Verwijzing	235

AFDELING VI

Overeenkomsten niet onderworpen aan het verkooprech

176. In het buitenland gelegen onroerende goederen	235
--	-----

TITEL II

HEFFINGSGRONDSLAG

INLEIDING	
ALGEMEENHEDEN	
177. Wettelijke bepalingen	236
178. Principes	236
179. Overzichtstabel	237
180. Bijzonderheden	
a) Waals Gewest	237
181. b) Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest	237
182. Heffingsgrondslag	
a) Vaststelling	237
183. b) Afronding — Minimum	238

HOOFDSTUK I VOORNAAMSTE HEFFINGSGRONDSLAG : DE OVEREENGEKOMEN WAARDE VAN DE OVERGEDRAGEN ONROERENDE GOEDEREN

AFDELING I

Verkoop

184. Voornaamste heffingsgrondslag : de overeengekomen waarde	238
---	-----

§ 1. —*Prijs*

185. Prijs	239
186. Bewijs van het bedrag van de prijs	241
187. Prijs of bijkomende lasten	242
188. Prijs onderhevig aan vermindering ingeval een bepaalde gebeurtenis zich voordoet	242

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
189. Door een derde te bepalen prijs	242
190. Nieuwe overeenkomst waarbij de prijs wordt verhoogd of verlaagd	244
191. <i>Voorbeeld</i> — Meerprijs teneinde de nietigverklaring van de overeenkomst wegens benadeling te vermijden	244
192. Oppervlakte verschillend van die welke in de akte is vermeld	244
193. Prijs vastgesteld in een vreemde munt	245
194. Interest op de prijs	246
195. Prijs betaalbaar onder de vorm van periodieke uitkeringen of renten	246
196. Verkoop van een goed in zijn toekomstige staat	247
197. Elementen vreemd aan de koopovereenkomst	248
198. Wederinkoop	248
199. Vaststelling van de prijs ingeval van uitoefening van een onroerende vordering	249
200. Vaststelling van de prijs ingeval van verwerving door de overnemer van een verkoopbelofte	249
201. Prijs die niet bestaat uit geld	250
202. Minnelijke vernietiging of ontbinding	250
203. Gerechtelijke nietigverklaring of ontbinding in voordeel van een andere persoon dan de verkoper, zijn erfgenamen of legatarissen	250
 § 2. — <i>Lasten</i>	
204. Definitie	251
205. Contractuele beperkingen van de uitoefening van het eigendomsrecht	252
206. Voorbehoud door de verkoper van een persoonlijk recht op het verkochte goed	253
207. Voorbehoud door de verkoper van een genotsrecht op het verkochte goed	253
208. Verbintenissen om iets te doen die de verkoper op zich neemt	255
209. Betaling aan de schuldeisers van de verkoper	255
210. Verzekeringspremies	256
211. Belastingen verschuldigd door de verkoper	256
212. Bedragen verschuldigd voor bouwwerken, verbeteringen, beplantingen en werken	256
213. Bedragen verschuldigd wegens wegeniswerken a) Straat aangelegd door de gemeente	258
b) Straat aangelegd op initiatief van een verkavelaar	259
215. Schuld van de verkoper bestaande uit een verbintenis om iets te doen	260
216. Kosten voorafgaand aan de koop	260
217. Bedragen waarvan de verschuldigdheid ontstaat in hoofde van de koper	261
218. Melkquota	262
219. Overdracht van een eenzijdige verkoopbelofte	263
220. Erkenning van zakelijke rechten in hoofde van derden	263
221. Voorbehoud van muurgemeenheid door de verkoper	263
222. Verbintenis om een door de verkoper toegestane huur te eerbiedigen	263
223. Voorbehoud door de verkoper van een deel van het goed of van een zakelijk recht	264
224. Overeengekomen wijzigingen van de tenlasteneming van de kosten van de koop	266
225. Barema van de wettelijke kosten a) Richtlijnen	266
b) Barema	269
c) Voorbeelden	274
 § 3. — <i>Voordelen</i>	
228. Voordelen — Definitie	275
229. Prijs betaalbaar op termijn zonder interest of tegen een beperkte interest	275
230. Genot verschaft aan de koper gedurende een periode vóór de koop	276
 AFDELING II	
Ruil	
231. Wettelijke bepalingen	276
232. Voornaamste heffingsgrondslag : de overeengekomen waarde	276

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
233. Gebrek aan uitgedrukte overeengekomen waarde	277
234. Lasten	278
235. Aandelen in gedwongen mede-eigendom	278

HOOFDSTUK II
BIJKOMENDE HEFFINGSGRONDSLAG : VERKOOPWAARDE
VAN DE OVERGEDRAGEN ONROERENDE GOEDEREN

236. Principe : verplicht onderzoek naar de verkoopwaarde	278
---	-----

AFDELING I
Vaststelling van de verkoopwaarde van de volle eigendom

237. Verkoopwaarde — Begrip	279
238. Invloed van de voorwaarden van de overeenkomst op de verkoopwaarde	281
239. In aanmerking te nemen datum — Staat van de goederen	282
240. Bewering dat de bouwwerken die zich op het goed bevinden niet in de overeenkomst zijn inbegrepen	282

AFDELING II
**Vaststelling van de verkoopwaarde van vruchtgebruik
en van blote eigendom**

241. Principes en wettelijke bepalingen	283
242. Verkoopwaarde enkel weerhouden indien ze hoger is dan de overeengekomen waarde	284
243. Wijze van vaststelling van de verkoopwaarde	284
244. Vruchtgebruik	285
245. Vruchtgebruik voor een beperkte duur	285
246. Verkoop van blote eigendom met voorbehoud van vruchtgebruik door de vreemder	286
247. Vruchtgebruik voorbehouden door de verkoper in zijn voordeel en in voordeel van een derde, indien deze langerleeft	286
248. Verkoop van een goed waarvan het vruchtgebruik toebehoort aan een derde, met voorbehoud van vruchtgebruik door de verkoper	286
249. Opeenvolgende aankopen van vruchtgebruik en blote eigendom, gevolgd door een verkoop met voorbehoud van vruchtgebruik	287
250. Voorbehoud van vruchtgebruik of genot	287
251. Gelijktijdige verkoop van vruchtgebruik en blote eigendom aan twee onderscheiden personen	287
252. Verkoop van blote eigendom zonder voorbehoud van vruchtgebruik door de verkoper	288
253. Akte die twee overeenkomsten vaststelt, de ene betreffende het vruchtgebruik, de andere betreffende de blote eigendom	288

HOOFDSTUK III
ABATTEMENTEN

AFDELING I
Abattement in het Vlaamse Gewest

254. Overzicht	288
----------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
§ 1. — <i>Gewoon abattement</i> (art. 46bis, lid 1, W.Reg./Vl.)	
255. Algemeenheden	289
256. Grondvoorraarden	
a) Voorwaarden voor de toekenning van het abattement	289
b) Voorwaarden voor het behoud van het abattement	294
258. Vormvoorraarden	295
§ 2. — <i>Verhoogd abattement</i> (art. 46bis, lid 2, W.Reg./Vl.)	
259. Algemeenheden	296
260. Grondvoorraarden	
a) Voorwaarden voor de toekenning van het abattement	297
b) Voorwaarden voor het behoud van het abattement	297
262. Vormvoorraarden	298
§ 3. — « <i>Renovatie</i> »-abattement (art. 46ter W.Reg./Vl.)	
263. Algemeenheden	299
264. Grondvoorraarden	
a) Voorwaarden voor de toekenning van het abattement	299
b) Voorwaarden voor het behoud van het abattement	300
266. Vormvoorraarden	302
AFDELING II	
Abattementen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
267. Overzicht	303
§ 1. — <i>Onmiddellijk abattement</i> (art. 46bis W.Reg./Br.-H.)	
268. Algemeenheden	303
269. Grondvoorraarden	
a) Voorwaarden voor de toekenning van het abattement	304
b) Voorwaarden voor het behoud van het abattement	308
271. Vormvoorraarden	310
§ 2. — <i>Abattement door teruggave</i> (art. 212bis W.Reg./Br.-H.)	
272. Algemeenheden	311
273. Grondvoorraarden	
a) Voorwaarden voor de toekenning van het abattement	312
b) Voorwaarden voor het behoud van het abattement	313
275. Vormvoorraarden	314
TITEL III	
BIJZONDERE REGIMES	
276. Wettelijke bepalingen	315
277. Algemeen principe	315

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**HOOFDSTUK I
VERKOPEN AAN BOUWMAATSCHAPPIJEN VAN ALGEMEEN NUT**

278. Wettelijke bepalingen van toepassing in de drie gewesten	317
279. Maatschappijen erkend door de nationale of gewestelijke maatschappijen en de Woningfondsen van de nationale of gewestelijke gezinsbonden	317
280. Nationale Maatschappij voor de huisvesting en Nationale Landmaatschappij	318
281. Onroerend goed bestemd om te dienen als maatschappelijke zetel	318
282. Overdrachten tussen bouwmaatschappijen tot algemeen nut	318
283. Teruggave in geval van wederverkoop binnen de tien jaar	319
284. Verwerving van vervreemding door ruil : geen teruggave	319

**HOOFDSTUK II
VERKOOP AAN DE MET REGERINGSPREMIE
BEGUNSTIGDE KOPERS**

**AFDELING I
Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

285. Opheffing van de premie	319
------------------------------------	-----

**AFDELING II
Waals Gewest**

286. Wettelijke bepaling	320
287. Tarief verminderd tot 0 procent	320
288. Arrest van het Grondwettelijk Hof van 19 december 2007	321
289. Intrekking van de premie	321
290. Hypotheekvestiging	322
291. Overdracht van een gebouw met voldoening van BTW en van de grond	322

**AFDELING III
Vlaams Gewest**

292. Wettelijke bepaling	322
293. Tarief van 1,5 procent	322
294. Intrekking van de premie	323
295. Hypotheekvestiging	323
296. Overdracht van een gebouw met voldoening van BTW en van de grond	323

**HOOFDSTUK III
VERKOOP VAN BESCHEIDEN WONINGEN
EN VAN GRONDEN BESTEMD VOOR DERGELIJKE WONINGEN**

297. Wettelijke bepalingen	324
----------------------------------	-----

**AFDELING I
Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

298. Afschaffing van het stelsel van bescheiden woningen	324
--	-----

**AFDELING II
Waals Gewest**

299. Wettelijke bepalingen	324
----------------------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
300. Schema voor het Waalse Gewest.....	325
301. Essentiële grondvoorwaarden voor de toekenning van het verlaagde recht	326
<i>§ 1. — Toepasselijke tarieven</i>	
302. Tarief verminderd tot 6 of 5 procent	326
303. Voorwaarden voor de toekenning van het tot 5 procent verlaagde recht	327
<i>§ 2. — Begunstigden van de verlaging</i>	
304. Wettelijke bepaling	327
305. Begunstigden van het verlaagde recht	327
306. Gelijke behandeling van echtgenoten en wettelijk samenwonenden	328
307. Bijzonderheden van deze nieuwe wetgeving.....	328
<i>§ 3. — Beoogde overeenkomsten</i>	
308. Principes	329
309. Verkoop van eigendomsrecht	329
310. Overdracht van onroerend goed met voldoening van BTW	330
311. Huis gebouwd op een grond die in erfpacht werd gegeven.....	330
312. Verwerving van muurgemeenheid	331
313. Uitsluiting van de verlaging voor de verkoop van onverdeelde aandelen	331
314. Verwerving van een woning met rechten in een aanhorigheid die afhangt van meerderre onderscheiden erven	331
315. Onverdeeld aandeel verkregen door de eigenaar van de overige aandelen.....	332
316. Titel samengesteld uit twee opeenvolgende akten	332
317. Verwerving in onverdeeldheid van de geheelheid van een goed	332
318. Verwerving van onverdeelde aandelen door echtgenoten of wettelijk samenwonenden	332
319. Tontine en volle eigendom	333
<i>§ 4. — Beoogde goederen</i>	
319-1. De begrippen « woning » en « aanhorigheden ».....	333
320. Gevallen waarin de onmiddellijke verlaging moet worden geweigerd	334
321. Woning die ten kadaster als ruïne wordt gekwalificeerd	334
322. Woningen.....	334
323. Studentenkamers	337
324. Chalets en caravans	337
325. Nijverheidsgebouwen.....	337
326. Aanhorigheden a) Begrip	338
327. b) Verwerving van aanhorigheden tegelijk met de woning	338
328. c) Garage	339
329. d) Afdaken, wagenhuizen, kleine werkhuizen	339
330. e) Serres	339
331. Landgoederen	340
332. Verwerving door meerderen, in verschillende verhoudingen voor wat betreft de woning en de aanhorigheden.....	340
<i>§ 5. — Grond bestemd om er een woning op te bouwen (art. 57 W.Reg./W.)</i>	
333. Principe	340
334. In aanmerking te nemen datum en bedragen	341
335. Criterium van de verkoopwaarde van de opgerichte constructies	341
336. Teruggave na oprichting van de constructies — in aanmerking te nemen kadastrale inkomen	342
337. Verkoop van een woning in opbouw of van een te bouwen woning samen met de grond	342

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
338. Verkoop van een gebouw bestemd om te worden omgevormd tot woning	342
339. Aankoop van grond met constructies die de koper zal behouden als aanhorigheden bij de woning.....	342
340. Aanhorigheden van de gebouwde woning	342
341. Aankoop van grond bestemd om er woongelegenheden op te bouwen die worden geïncorporeerd bij een bestaande woning	343
342. Verwerving van grond door meerdere personen — bouwwerken door één van de mede-eigenaars	343
 § 6. — <i>Begrenzing van het kadastrale inkomen van de verworven goederen en van de reeds bezeten goederen</i>	
343. Toepasselijke regels — Opsomming	344
 A. Kadastrale inkomen van het verworven goed	
344. Toepasselijke regel	344
345. In aanmerking te nemen kadastrale inkomen	344
346. Begrenzing van het kadastrale inkomen — Verhoging wegens kinderen ten laste	350
347. Maximale kadastrale inkomen vastgesteld door de wet zoals van toepassing ten dage van de verwerving	352
348. Controle door de Administratie.....	353
 B. Eerste uitsluitingsgrond : bezit door de verwerver, zijn/haar echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner, van zakelijke rechten op een ander onroerend goed dat geheel of ten dele tot bewoning is bestemd	
349. Toepasselijke regel	353
350. Circulaire van 17 januari 1980.....	353
 C. Tweede uitsluitingsgrond : bezit door de verwerver, zijn/haar echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner, van het geheel of een deel van een zakelijk recht op een of meer onroerende goederen waarvan het kadastrale inkomen, voor het geheel of het onverdeeld deel, samen met dat van het verkregen onroerend goed, meer dan 323 euro of 745 euro bedraagt	
351. Toepasselijke regel	355
352. Beoordeling van de bezeten goederen — Diverse situaties	356
353. Voor de beoordeling van de goederen in aanmerking te nemen datum	359
354. Verwerving onder opschortende voorwaarde	359
355. Erfgoederen verkregen onder voorrecht van boedelbeschrijving.....	359
 D. Uitzonderingen op de twee uitsluitingsgronden	
356. Toepasselijke regel	360
357. Goederen slechts in blote eigendom bezeten en verkregen door erfenis van een ascendent.....	360
358. Onroerende goederen welke worden bezeten op het ogenblik van de koop onderworpen aan het verlaagde recht en welke zullen worden overgedragen — Inschrijving in het Wetboek van het principe van de administratieve tolerantie.....	361
359. Bevrijdende overdracht in de zin van artikel 54 W. Reg./W.....	361
360. Andere gevallen — Onbewoonbare gebouwen	362
 § 7. — <i>Begrenzing van het voordeel van het verlaagde tarief tot een eerste schijf</i>	
361. <i>Ratio legis</i>	362
362. Principe	362
363. Geïndexeerde bedragen en lijst van gebieden met vastgoeddruk	363
364. « Anti-misbruik » maatregelen.....	364

Nummers	Bladz.
§ 8. — Vormvereisten voor de toekenning van de verlaging	
365. Bijlage bij de akte en verklaringen voorafgaand aan de registratie	365
366. Verkoop van een gebouw en de grond met voldoening van de BTW	366
367. Verkoop gevolgd door commandverklaring	366
368. Verkrijging bij sterkmaking	366
369. Onderhandse overeenkomst neergelegd onder de minuten	366
370. Definitieve toewijs na opbod	367
371. Verkrijging ten bezwarende titel	367
372. Onjuiste verklaringen inzake het onroerende bezit	367
373. Gebrek aan vervulling, vóór registratie, van de opgelegde voorwaarden	367
374. Fout in de toepasselijke vermindering en niet-vervulling van een voorwaarde	368
375. Gebrek aan vervulling van formaliteiten, in combinatie met een tekortschatting	368
376. Verantwoordelijkheid van de notaris	369
§ 9. — Voorwaarde van inschrijving in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister op het adres van het aangekochte goed	
377. Toepasselijk regime : wet van 19 mei 1998	369
378. Verplichte inschrijving	370
379. Herhaling van de wettelijke verplichtingen door de Administratie	371
380. Gebrek aan inschrijving	
a) Geval van behoud van het voordeel van de verlaging	371
b) Overmacht : begrip	371
382. Toepassingen	
1. Professionele activiteiten	372
2. Ziekte	373
3. Geboorte van een kind	374
4. Familiale omstandigheden	374
5. Fysiek geweld en stalking	374
6. Einde van een affectieve relatie	374
7. Vernieuwingswerken	375
8. Bewijslast	376
390. Dwingende redenen van familiale, medische, professionele of sociale aard	376
391. Gevolgen van het gebrek aan inschrijving	378
392. Beperkte boeten — Barema	379
AFDELING III	
Vlaams Gewest	
393. Wettelijke bepalingen	379
394. Schema voor het Vlaamse Gewest	380
§ 1. — Toepasselijk tarief	
395. Verlaagd recht van 5 procent	381
§ 2. — Begunstigden van de verlaging	
396. Beoogde personen	382
§ 3. — Beoogde overeenkomsten	
397. Verwijzing	383
§ 4. — Beoogde goederen	
398. Begrippen « woning » en « aanhorigheden » (<i>verwijzing</i>)	383
§ 5. — Grond bestemd om er een woning op te bouwen	
399. Principe	383
400. Teruggave na oprichting van de woning — In aanmerking te nemen kadastrale inkomen	383
401. Verwijzing	384

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
§ 6. — Beperking van het kadastrale inkomen en reeds bezeten goederen	
402. Toepasselijke regels — Opsomming	384
A. Kadastraal inkomen van het verkregen goed	
403. Toepasselijke regel	384
404. Verwijzing	384
B. Eerste uitsluitingsgrond : bezit door de verwerver of zijn/haar echtgeno(o)t(e) van een ander onroerend goed bestemd tot bewoning	
405. Uitsluiting van het verlaagde tarief ingeval de verkrijger of zijn/haar echtgeno(o)t(e) reeds een woning bezitten	384
406. Voorbeeld	386
407. In aanmerking te nemen tijdstip om te beoordelen of de verkrijger reeds eigenaar is van een woning	386
C. Tweede uitsluitingsgrond : bezit van andere onroerende goederen	
408. Driedelheid van de alinea's 2 en 3 van artikel 54 W.Reg/Vl.	386
409. Verwijzing	387
D. Uitzonderingen voor de beoordeling van het bezit van een andere woning of van andere goederen	
410. Goederen door de verkrijger of zijn/haar echtgeno(o)t(e) bekomen uit de nalaten- schap van hun ascendenten	387
411. Uitsluiting van het verlaagd tarief ingeval de verkrijger of zijn/haar echtgeno(o)t(e) reeds een woning bezitten	389
412. Goed dat de verkrijger voornemens is te verkopen a) Administratieve tempering	389
413. b) Rechtspraak van de rechtbanken	391
§ 7. — Vormvereisten voor de toekenning van de verlaging	
414. Verklaring af te leggen vóór de registratie	392
§ 8. — Vereiste van inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister op het adres van het verkregen goed	
415. Wet van 19 mei 1998	394
416. Vereiste van inschrijving en gebrek aan inschrijving te wijten aan een geval van overmacht	394
417. Gevolgen van het gebrek aan inschrijving	394
418. Gelyktijdig verlies van het voordeel van het abattement én van het verlaagde tarief	395
419. Beperkte boeten — Barema	395
HOOFDSTUK IV KOOP VAN KLEINE LANDEIGENDOMMEN	
420. Toepasselijke wetsbepalingen	396
AFDELING I Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
421. Afschaffing van het stelsel van de kleine landeigendommen	396

Nummers	Bladz.
AFDELING II	
Waals Gewest	
422. Toepasselijke wetsbepalingen	396
<i>§ 1. — Toepasselijk tarief</i>	
423. Verlaagd tarief van 6 procent of 5 procent	396
<i>§ 2. — Begunstigden van de verlaging</i>	
424. Verwijzing	397
<i>§ 3. — Beoogde overeenkomsten</i>	
425. Verwijzing	397
<i>§ 4. — Beoogde goederen</i>	
426. Begrip « landeigendom »	397
427. Grond	398
428. Bouwgrond en industrie grond	398
429. Bos	399
430. Woning	399
431. Landelijke gebouwen	400
432. Aankoop van gronden met landelijke gebouwen	400
433. Aankoop van een afgelegen landelijk gebouw	401
434. Aankoop van een landelijk gebouw bestemd of aangewend voor hoevetoerisme	401
435. Verkoop van eigendom	401
436. Onverdeelde aandelen	401
<i>§ 5. — Begrenzing van het kadastraal inkomen van de verkregen goederen en van de reeds bezeten goederen</i>	
437. Toepasselijke regel	401
438. Grond	402
439. Bezit door de verkrijger, zijn/haar echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner, van zakelijke rechten op een ander geheel of gedeeltelijk voor bewoning aangewend onroerend goed	402
440. Bezit door de verkrijger en zijn/haar echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner van het geheel of een onverdeeld aandeel van een zakelijk recht op een of meerderen onroerende goederen waarvan het kadastrale inkomen, voor het geheel of het onverdeeld aandeel, niet hoger is dan 323 euro of 745 euro	402
441. Uitzondering voor goederen verkregen uit de natalenschap van een ascendent	402
442. In aanmerking te nemen kadastraal inkomen	403
<i>§ 6. — Vormvereisten voor de toekenning van de vermindering</i>	
443. Verklaringen af te leggen vóór registratie	403
444. Verkoop gevolgd door commandverklaring	404
445. Verkrijging bij sterkmaking	404
446. Verkrijging onder opschortende voorwaarde	404
447. Neerlegging onder de minutien	404
448. Voorkooprecht van de pachter	404
449. Uittreksel uit de kadastrale legger	405
450. Onjuiste vermelding inzake het kadastraal inkomen van het onroerende bezit	405
451. Gebrek aan vervulling van de vormvereisten	405
452. Vereiste om duidelijk aan te geven welke gunstmaatregelen men vraagt	405
453. Aansprakelijkheid van de notaris	406

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

§ 7. — Uitbatingsvoorwaarde

454. Vereiste van uitbating	406
455. Begrip « uitbating »	406
456. Minderjarigen	407
457. Gemeenschappelijke uitbating	408
458. Goederen verkregen in onverdeeldheid	408
459. Gedeeltelijke uitbating	408
460. Oprichten van een woning	408
461. Ruil — Ruilverkaveling — Teeltwissel	409
462. Uitbating door de echtgeno(o)t(e), wettelijk samenwonende partner of afstammeling	409
463. Uitbating uit hoofde van een recht voortvloeiende uit de koopakte	409
464. Blote eigendom	410
465. Goed verkregen in onverdeeldheid	410
466. Verkrijging onder opschortende voorwaarde	410
467. Rouwkoop	411
468. Gebrek aan uitbating te wijten aan een geval van overmacht	411
469. a) Overlijden van de verkrijger of zijn/haar echtgeno(o)t(e)	412
470. b) Ziekte van de verkrijger of zijn/haar echtgeno(o)t(e)	412
471. c) Verhuurd goed	413
472. d) Verplichting om een overeenkomst na te leven	414
473. e) Onteigening voor algemeen nut	414
474. f) Geldgebrek van de koper	414
475. g) Uitoefening door de verkoper van een beding van wederinkoop	414
476. Dwingende redenen van familiale, medische, professionele of sociale aard	414
477. Bewijslast	414
478. Gevolg van het gebrek aan uitbating	414
479. Beperkte boeten en vermeerderingen — Barema	415

**AFDELING III
Vlaams Gewest**

§ 1. — Overeenkomsten die in aanmerking komen voor vermindering

480. Verlaagd tarief van 5 procent	415
481. Overeenkomsten die in aanmerking komen voor het verlaagde tarief	416

*§ 2. — Begrenzing van het kadastrale inkomen van de verkregen goederen
en van de reeds bezeten goederen*

482. Maximale kadastrale inkomen	416
483. Kleine landeigendom waarvan een gedeelte voor bewoning is aangewend	417
484. Grond	417
485. Uitzondering voor goederen door de verkrijger of zijn/haar echtgeno(o)t(e) verkregen uit de nalatenschap van hun ascendenten	418
486. In aanmerking te nemen kadastrale inkomen	419

§ 3. — Vormvereisten voor de toekenning van de verlaging

487. Verklaringen af te leggen vóór registratie	419
488. Verkoop gevolgd door commandoverklaring	419
489. Verkrijging bij sterkmaking	419
490. Verkrijging onder opschortende voorwaarde	420
491. Neerlegging onder de minuten	420
492. Voorkooprecht van de pachter	420
493. Uittreksel uit de kadastrale leger	420
494. Onjuiste vermelding inzake het kadastrale inkomen van het onroerende bezit	420
495. Gebrek aan vervulling van de vormvereisten	421

Nummers	Bladz.
496. Vereiste om duidelijk aan te geven welke gunstmaatregelen men vraagt	421
497. Aansprakelijkheid van de notaris.....	421
<i>§ 4. — Vereiste van uitbating van de verkregen goederen</i>	
498. Begrip « uitbating » en gebrek aan uitbating te wijten aan een geval van overmacht (<i>verwijzing</i>)	422
<p style="text-align: center;">HOOFDSTUK V VERKOOP AAN PERSONEN DIE HUN BEROEP MAKEN VAN DE AANKOOP VAN ONROERENDE GOEDEREN MET HET OOG OP DE VERKOOP ERVAN</p>	
499. Wettelijke bepalingen	422
499-1. Synthetische tabel voor de drie Gewesten	422
AFDELING I Waals Gewest	
500. Algemeen principe	423
<i>§ 1. — Grondvereisten</i>	
501. Overzicht	423
502. Overeenkomsten waarop het verlaagde recht van toepassing is	424
503. Uitsluiting van openbare verkopen	424
504. Vaststelling van de overeenkomst bij authentieke akte	425
505. Overeenkomst onder opschortende voorwaarde — Authentieke akte verleden vóór de betaling van het evenredige recht	426
506. Aankoop door de beroepspersoon als naamlener voor een ander	426
507. Uitsluiting van landgoederen waarvan de waarde 350 maal het kadastrale inkomen niet overschrijdt	426
508. Enige overeenkomst slaande op meerdere landgoederen	427
509. Enige overeenkomst slaande op landgoederen én andere goederen	427
510. Enige overeenkomst slaande op goederen onderworpen aan verschillende tarieven	427
511. Controle van de verkoopwaarde	428
<i>§ 2. — Voorafgaande vereisten te vervullen door de verkrijger</i>	
512. Voorafgaande vereisten te vervullen door de verkrijger	428
513. Personen die hun beroep maken van de aankoop van onroerende goederen met het oog op de verkoop ervan	428
514. Fusies van vennootschappen	429
515. Splitsingen van vennootschappen	429
516. Economisch samenwerkingsverband	430
517. Beroepsverklaring	430
518. Zekerheden	431
519. Aard van de zekerheden	431
520. Belastingplichtige wiens woonplaats of maatschappelijke zetel is gevestigd buiten de Europese Economische Ruimte	432
521. Af te leggen verklaring en te stellen garanties vóór de registratie	433
<i>§ 3. — Uitoefening van het beroep</i>	
522. Aantonen, bij het verstrijken van een termijn van vijf jaar, van een reeks weder-verkopen	433
523. Reeks wederverkopen : begrip	434
524. Aankoop van onroerende goederen na het verstrijken van de termijn van 5 jaar, zo er geen reeks van wederverkopen is geweest	436

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

§ 4. — Vormvereisten

525. Vormvoorwaarden	436
526. Verwerving onder opschortende voorwaarde	437

§ 5. — Vereiste van wederverkoop binnen de tien jaar

527. Verplichting tot wederverkoop binnen de tien jaar	437
528. Termijn — Vertrek	437
529. Wederverkoop : begrip	438
530. Invloed van een schenking, een inbreng in vennootschap, een verkoop aan een andere beroepspersoon	440
531. Invloed van een verdeling of van een afstand van een onverdeeld aandeel	440
532. Verkrijging gedeeltelijk onderworpen aan het verlaagde recht	441
533. Vernietiging of ontbinding van de overeenkomst	442
534. Vervroegde betaling van het normale recht	442
535. Berekening van het normale verschuldigde recht — Verklaring	442
536. Gebrek aan wederverkoop van goederen verkregen door ruil	443

§ 6. — Diversen

537. Prijsbewimpeling	444
538. Informatieplicht van personen die de beroepsverklaring hebben afgelegd	444
539. Beperkte boeten — Barema	444

**AFDELING II
Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

540. Toepassing van artikel 62 tot 71 van het Wetboek	444
541. Verlaagd tarief van 8 procent	445
542. Ruimtelijk toepassingsgebied van de nieuwe bepalingen	445

**AFDELING III
Vlaams Gewest**

543. Toepassing van artikel 62 tot 71 van het Wetboek	445
544. Verlaagd tarief van 4 procent	446
545. Ruimtelijk toepassingsgebied van de nieuwe bepalingen	446
546. Verplichting tot wederverkoop binnen 8 jaar	446
547. Verwijzing	446

**HOOFDSTUK VI
RUIL VAN ONGEBOUWDE LANDGOEDEREN**

548. Historiek	447
549. Ongebouwde landgoederen : begrip	448
550. Ruil van een in België gelegen onroerend goed tegen een in het buitenland gelegen onroerend goed	449
551. Onverdeeld aandeel	449
552. Maximale verkoopwaarde	450
553. Toepassingsvoorwaarden van het stelsel van artikel 72 e.v. W. Reg.	451
554. Kadastraal uittreksel	451
555. Verklaring en bijlage met betrekking tot de uitbating van de goederen	452
556. Ruil onder opschortende voorwaarde	452
557. Berekening van het recht	453
558. Vruchtgebruik en blote eigendom	453
559. Tekort vastgesteld in de waardering van de verkoopwaarde van de geruilde goederen	454

Nummers	Bladz.
560. Tekort vastgesteld in het waardeverschil	454
561. Overwaardering van de loten	455
562. Bewimpeling van de opleg	455
563. Barema van vermindering van de boeten	455
564. Ruil van landgoederen, minnelijk of gerechtelijk	456

**HOOFDSTUK VII
MEENEEMBAARHEID
STELSEL VAN TOEPASSING IN HET VLAAMSE GEWEST**

565. Algemeenheden	456
566. Rechten die het voorwerp kunnen uitmaken van verrekening of van terugave	458
567. Grondvereisten	462
568. Ononderbroken keten	466
568-1 Een individueel recht	469
568-2 Grenzen aan de meeneembaarheid	471
568-3 Excedent	472
569. Geen cumul van abatement en meeneembaarheid	476
570. Cumul van meeneembaarheid en terugave van artikel 212 W. Reg./Vl.	477
571. Vormvereisten – Beginselen	481
571-1. Vormvoorwaarden in geval van meeneembaarheid door verrekening	
a) Verwerving van de vorige woning met toepassing van registratierechten (art. 61 ³ W. Reg./Vl.)	482
571-2. b) Verwerving van de vorige woning volledig met toepassing van BTW (art. 61 ³ <i>juncto</i> 61 ⁶ W. Reg./Vl.)	483
571-3. Vormvoorwaarden in geval van meeneembaarheid door terugave	
a) Verwerving van de vorige woning met toepassing van registratierechten (art. 212bis W. Reg./Vl.)	485
571-4. b) Verwerving van de vorige woning volledig met toepassing van BTW (art. 212bis <i>juncto</i> art. 61 ⁶ W. Reg./Vl.)	485

**TITEL IV
AKTEN ONDERWORPEN
AAN HET ALGEMENE VASTE RECHT**

572. Inleiding	488
----------------------	-----

**HOOFDSTUK I
COMMANDVERKLARING**

573. Algemeenheden	488
--------------------------	-----

**AFDELING I
Commandverklaring in het burgerlijke recht**

574. Verkoop met commandverklaring : begrip	489
575. Burgerrechtelijke gevolgen van de regelmatige commandverklaring	489
576. Analyse van de verkoop met commandverklaring	490
577. Verkoop aan een persoon die bij de toewijzing of bij het sluiten van de verkoop verklaart te handelen voor rekening van een ander	490
578. Vereisten waaraan de commandverklaring is onderworpen in het burgerlijke recht	491

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**AFDELING II
Commandverklaring in het registratierecht**

579. Commandverklaring en registratierechten	491
580. Tweeledig stelsel van de registratierechten	492
581. Koopovereenkomst	494
582. Pachter die zijn voorkooprecht uitoefent	494
583. Opeenvolgende commandverklaringen	494
584. Commandverklaring in voordeel van de verkoper	494
585. Licitatie met toewijzing aan een mede-litant	495
586. Licitatie met toewijzing aan een derde die commandverklaart ten behoeve van een mede-litant	495
587. Afstand van onverdeelde aandelen tussen mede-eigenaars, onderworpen aan het verkooprecht	495
588. Personen ten behoeve van wie een commandverklaring kan plaatsvinden	
a) Onbekwamen	496
b) Op te richten vennootschap	496
589. Zuivere en eenvoudige commandverklaring	497
590. Toepassingen	497
591. Commandverklaring voor een gedeelte van de gekochte goederen	499
592. Commandverklaring voor een onverdeeld aandeel	499
593. Vruchtgebruik en blote eigendom	500
594. Commandverklaring voor een onverdeeld aandeel	500
595. Afzonderlijke commandverklaringen voor de grond en voor de opstallen	500
596. Bedingen met betrekking tot de betaling van de prijs	501

**AFDELING III
Commandverklaring bij vrijwillige verkoop
van onroerende goederen**

597. Vereisten : overzicht	501
598. <i>Eerste vereiste</i> — Voorbehoud van het recht tot commandverklaring	502
599. <i>Tweede vereiste</i> — Authentieke akte	502
600. <i>Derde vereiste</i> — Registratie of betekening — Termijn	503
601. Registratie van de verklaring	505
602. Betequing bij deurwaardersexploit	505
603. Visum van het repertorium	506

**AFDELING IV
Commandverklaring bij de toewijzingen
geregeld in het Gerechtelijk Wetboek**

604. De toewijzingen geregeld in het Gerechtelijk Wetboek	506
605. Begrip « commandverklaring »	508
606. Registratierecht	508
607. Toewijzing na uitvoerend beslag op onroerend goed (art. 1590 Ger. W.)	510
608. Toewijzing op verzoek van de curator van een faillissement (art. 1190 Ger. W.)	511
609. Toewijzingen beoogd in artikel 1186 tot 1189 van het Gerechtelijk Wetboek	511
610. Toewijzingen volgend op een vordering tot gerechtelijke uitonverdeeldheidstrening (nieuw recht en overgangsrecht)	511
611. Toewijzingen ten gevolge van een hoger bod op vrijwillige vervreemding	512

**AFDELING V
Onregelmatige omstandigheden**

612. Commandverklaring die als wederverkoop wordt beschouwd	513
613. Commandverklaring regelmatig naar burgerlijk recht, onregelmatig naar fiscaal recht — Indeplaatsstelling van kopers	513
614. Onregelmatige commandverklaring, zelfs naar burgerlijk recht	515
615. Aansprakelijkheid van de notaris	515

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**HOOFDSTUK II
WEDERVERKOOP TEN GEVOLGE VAN ROUWKOOP OF OPBOD**

616. Wederverkoop ten gevolge van rouwkoop	515
617. Handelingen die niet vallen onder toepassing van artikel 159, 2 ^o , W. Reg.....	516
618. Beding van rouwkoop bedongen in een verkoop uit de hand	517
619. Wederverkoop ten gevolge van opbod	517

**HOOFDSTUK III
VERKRIJGING VAN VRUCHTGEBRUIK DOOR DE BLOTE EIGENAAR**

620. Tekst	518
621. Wijzen van verkrijging van blote eigendom	519
622. Beoogde overeenkomsten	519
623. Blote eigenaar-rechtsopvolger van een eerdere blote eigenaar die het recht op de verkoopwaarde van de volle eigendom heeft betaald.....	520

**HOOFDSTUK IV
OVERDRACHTEN TEN BEZWARENDE TITEL
DIE AANLEIDING GEVEN TOT HEFFING VAN BELASTING
OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE**

624 à 626. Afstand van op te richten, in oprichting zijnde of nieuw opgerichte gebouwen <i>(verwijzing)</i>	520
--	-----

**TITEL V
KOSTELOZE REGISTRATIE**

627. Inleiding	521
----------------------	-----

**HOOFDSTUK I
BEPALINGEN GEMEENSCHAPPELIJK AAN DE DRIE GEWESTEN**

**AFDELING I
Minnelijke akten ten bate van bepaalde personen
uit hoofde van hun hoedanigheid**

628. Wettelijke bepaling	521
629. Beoogde personen	522
630. Bij naam genoemde of gelijkgestelde personen.....	522
631. Op generieke wijze aangeduid personen.....	522
632. Beoogde akten.....	523
633. Vereisten	523

**AFDELING II
Uitsluitend voor onderwijs aangewende goederen**

634. Wettelijke bepaling	523
635. Beoogde personen.....	524

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
636. Vlaamse Gemeenschap	524
637. Franstalige Gemeenschap	524
638. Beoogde akten	525
639. a) Exclusief karakter	525
640. b) Gemeenschaps- of gesubsidieerd onderwijs	525
641. c) Voorwaarde	526

**AFDELING III
Minnelijke overdrachten voor algemeen nut**

642. Wettelijke bepaling	526
643. Op generieke wijze aangeduiden personen	526
644. Beoogde akten	527
645. Vereisten	527
646. Procedure	527

**AFDELING IV
Wederafstand na onteigening**

647. Wettelijke bepaling	529
648. Administratiefrechtelijke principes	529
649. Registratierechtelijke principes	530

**AFDELING V
Ruilverkaveling, herverkaveling
en afgedankte bedrijfsruimten**

650. Wettelijke bepaling	530
651. Ruilverkaveling en herverkaveling ten gevolge van de wetgeving inzake ruimtelijke ordening	531
652. Ruilverkaveling van landgoederen	531
653. Afgedankte bedrijfsruimten	532

**AFDELING VI
Vreemde Staten en internationale instellingen**

654. Verkrijging door vreemde Staten met het oog op de vestiging van hun diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging	532
655. Internationale instellingen — Vreemde instellingen	533

**AFDELING VII
Andere bijzondere bepalingen**

656. Vereniging van kolenmijnconcessies	533
657. Oorlogsschade	533

**HOOFDSTUK II
BIJZONDERE BEPALINGEN PER GEWEST**

**AFDELING I
Bepalingen eigen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

658. Inleiding	533
659. Uitbreiding tot de Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer	534
660. Beperking van het toepassingsgebied inzake schenkingen	534

**AFDELING II
Bepalingen eigen aan het Vlaamse Gewest**

661. Principes	535
----------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**TITEL VI
TERUGGAVEN**

HOOFDSTUK I

**GEDEELTELIJKE TERUGGAVE IN GEVAL VAN WEDERVERKOOP
BINNEN EEN KORTE TERMIJN**

662. Historiek	536
663. Wettelijke bepalingen	537
664. Principes	539

AFDELING I

**Verwerving van een onroerend goed bij authentieke akte
waarop het verkooprecht werd geheven**

665. Verkoop	539
666. Toewijzing na rouwkoop	540
667. Akte in de hand	540
668. Ruil	540
669. Inbreng in vennootschap	541
670. Verrichtingen die fiscaal met een verkoop worden gelijkgesteld	542
671. Verkrijgingsakte kosteloos geregistreerd ingevolge de insolvabiliteit van de notaris	542
672. Verkoop gelijkgesteld met een legaat voor de heffing van de successierechten	542
673. De verkrijging werd vastgesteld bij authentieke akte	543

**AFDELING II
Wederverkoop**

674. Begrip « wederverkoop »	543
675. Wederverkoop op beslag	544
676. Opeenvolgende wederverkopen	544
677. Wederverkoop van een goed verkregen aan het verlaagde tarief	544
678. Opeenvolgende verkopen door dezelfde eigenaar — Wederinkoop	545
679. Wederverkoop onderworpen aan het registratierecht voor de grond en aan de belasting over de toegevoegde waarde voor de constructies	545
680. Ruil	546
681. Inbreng in vennootschap	546
682. Verrichtingen fiscaal gelijkgesteld met verkopen	547
683. Wederverkoop van onroerende goederen verkregen door de verkoper of door zijn rechtsvoorgangers	548
684. Rechthebbende van de teruggave	548
685. Ontbinding van de overeenkomst wegens niet-uitvoering van de voorwaarden	549
686. Verkoop met recht van wederinkoop	549
687. Onteigening voor algemeen nut	550
688. Afstand van de wegbedding aan de gemeente	550
689. Verdeling en afstand van onverdeelde aandelen tussen mede-eigenaars	550
690. Wederverkoop bij authentieke akte	497

**AFDELING III
Wederverkoop binnen de twee jaar volgend op de datum
van de authentieke verkrijgingsakte**

691. Berekening van de termijn	551
692. Bewijs van de datum van verkrijging	552

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
693. Vermoeden van verkoop (art. 188 W. Reg.)	552
694. Goed verkocht door de Staat	553
695. Wederverkoop na verkrijging met commandverklaring	553
696. Verkrijging van het goed door meerdere opeenvolgende overeenkomsten	554
697. Opschortende voorwaarde	554

AFDELING IV
Modaliteiten van vaststelling van het terug te geven bedrag

698. Terug te geven bedrag	555
699. Kosteloosheid van de registratie	557
700. Vlaams Gewest — Invloed van de meeneembaarheid	557
701. Invloed van de ontoereikendheid vastgesteld met betrekking tot de prijs en de lasten vermeld in de akten	559
702. Gedeeltelijke wederverkoop	559
703. Hout wederverkocht na aankoop van de grond	560
704. Bebouwd onroerend goed wederverkocht na afbraak	561
705. Wederverkoop van vruchtgebruik na aankoop van de volle eigendom	561
706. Wederverkoop van blote eigendom na aankoop van volle eigendom	561
707. Aankoop van blote eigendom gevolgd door wederverkoop	562
708. Verwijnintresten	562

AFDELING V
Vorm van het verzoek tot teruggave

709. Mogelijkheid om het verzoek op te nemen in de akte van wederverkoop	563
710. Vermeldingen aan de voet van de akte	563

HOOFDSTUK II
TERUGGAVE (OF KWIJTSCHELDING
VAN HET EVENREDIGE RECHT) IN GEVAL VAN VERNIETIGING
OF ONTBINDING VAN EEN KOOPOVEREENKOMST

AFDELING I
Algemeenheden

711. Basisprincipes in geval van <i>minnelijke</i> vernietiging of ontbinding van een koopakte	564
712. Theorie van de schijnbare overgang	565
713. Vergelijking tussen de gerechtelijke vernietiging en de gerechtelijke ontbinding	566

AFDELING II
Regeling in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

§ 1. — *Nietigheid van de overeenkomst*

714. Wettelijke bepaling	567
715. Toepassingsvereisten	567
716. Gerechtelijke nietigverklaring	567
717. Nietigverklaring in het voordeel van een derde	568
718. Vernietiging in der minne	568
719. Gevolgen van de vaststelling van een minnelijke vernietiging	569

§ 2. — *Ontbinding van de overeenkomst*

720. Wettelijke bepaling	569
721. Toepassingsvereisten	569
722. Gerechtelijke ontbinding	570

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
723. Recht verschuldigd op de ontbonden overeenkomst	570
724. Uitzondering — Vordering in rechte binnen het jaar van de overeenkomst	570
725. Ontbinding in der minne	571
726. Samenvattende tabel	571
727. Bijzonderheden van het uitdrukkelijk ontbindende beding	571
AFDELING III	
Regeling in het Waalse Gewest	
728. Wettelijke bepalingen	572
729. Verwijzing	575
730. Principes van toepassing in geval van minnelijke vernietiging of ontbinding.....	575
731. Inwerkingtreding	576
732. Akten en overeenkomsten beoogd door artikel 159bis W. Reg./W.....	576
733. Toepassingsvereisten in geval van minnelijk tenietdoen van de overeenkomst a) De tenietgedane overeenkomst werd niet geregistreerd	576
734. b) De tenietgedane overeenkomst werd reeds aan het evenredige recht onderworpen	577
735. Vorm van de akten — Vergoeding	577
736. Voorwaarden die dienen vervuld te zijn in geval van toepassing van een uitdrukkelijk ontbindend beding a) De tenietgedane overeenkomst werd nog niet geregistreerd aan het evenredige recht	577
737. b) De ontbonden overeenkomst werd reeds geregistreerd aan het evenredige recht	578
738. Hypothese dat de oorspronkelijke overeenkomst onderworpen is aan een opschorrende voorwaarde	579
739. Gerechtelijke vermindering van de koopprijs — Gedeeltelijke terugval	580
AFDELING IV	
Regeling van toepassing in geval het onroerend goed is gelegen in het Vlaamse Gewest	
740. Wettelijke bepalingen	580
741. Principes van toepassing in geval van minnelijke vernietiging of ontbinding.....	581
742. Beoogde overeenkomsten	582
743. Vereisten a) Gelijktijdige aanbieding ter registratie, binnen de voor de registratie van de compromis voorziene termijn (4 maand), van de compromis en van de akte houdende vernietiging of ontbinding in der minne	582
744. b) Gelijktijdige aanbieding ter registratie, buiten de termijn voorzien voor de registratie van de compromis (4 maand), van de compromis en van de akte houdende vernietiging of ontbinding in der minne	583
745. c) Niet-gelijkijdige aanbieding ter registratie van de compromis en van de akte houdende vernietiging of ontbinding in der minne	583
746. Hypothese van een compromis die een nog hangende opschorrende voorwaarde bevat	584
747. Overzichtstabel	585

TITEL VII
TYPEBEDINGEN EN INCIDENTEN
OP HET VLAK VAN DE REGISTRATIERECHTEN

Tabellen	587
----------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

DEEL III
BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

INLEIDING

748. Registratierechten of BTW	595
749. BTW, een Europese belasting	595
750. De meeste Europese regels zijn bindend – Sommige andere zijn optioneel	595
751. Het BTW-stelsel ten aanzien van onroerende goederen is optioneel en/of afwijkend	595
752/753. Federale belasting en gewestelijke belasting – Gevolgen voor de begrotingen	595
754. Methodologie	596

TITEL I
BEOOGDE GOEDEREN

HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT

755. Lichamelijke onroerende goederen	597
---	-----

HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT

756. Gebouw, gedeelte van een gebouw en bijhorend terrein	598
---	-----

HOOFDSTUK III
IN BELGIE DAADWERKELIJK BEOOGDE GOEDEREN

AFDELING I
Aard

757. Gebouw en gedeelte van een gebouw	600
758. Grond behorend bij een gebouw of een gedeelte van een gebouw	600
759. Bouwgrond	603
760. Besluit	603

AFDELING II
Termijn

§ 1. — Nieuwe gebouwen

761. Nieuw opgerichte gebouwen	604
--------------------------------------	-----

§ 2. — Bestaande verbouwde gebouwen

762. Algemeenheden	604
763. <i>Eerste geval</i> : ingrijpende wijziging	604
764. <i>Tweede geval</i> : geen ingrijpende wijziging	606
765. <i>Derde geval</i> : belangrijke wijziging en waarde van de werken	606

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**TITEL II
HOEDANIGHEID VAN DE OVERDRAGER**

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

766. « Normale » BTW-plichtige	608
767. « Toevallige » (of « incidentele ») BTW-plichtige	608

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

768. Normale BTW-plicht	609
769. Toevallige BTW-plicht	609

**HOOFDSTUK III
IN BELGIE DAADWERKELIJK BEOOGDE PERSONEN**

770. Inleiding	610
----------------------	-----

**AFDELING I
Niet-toevallige BTW-plichtige of bouwpromotor**

771. Algemeenheden	610
772. Sociale huisvestingsmaatschappijen	611
773. Belang om als bouwpromotor te worden beschouwd	611

**AFDELING II
Toevallige BTW-plichtige**

§ 1. — Algemeenheden

774. Andere BTW-plichtigen dan bouwpromotoren	611
775. Niet BTW-plichtige en BTW-plichtige die optreedt anders dan in de uitoefening van een economische activiteit	612

§ 2. — Keuze

776. Algemeenheden	613
777. Tijdstip en vorm van de keuze	613

§ 3. — Betaling en terugvordering van de BTW

778. Aangifte	
a) Algemeenheden en tijdstip	615
b) Aantal aangiften	615
780. Tijdstip van betaling	615

**AFDELING III
Bijzondere gevallen**

781. Tijdelijke handelsvennootschappen	615
782. BTW-eenheid	616

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**TITEL III
BELASTBARE HANDELINGEN**

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

783. Levering.....	617
784. Gelijkstellingen met een levering van goederen	617
785. Gelijkstellingen met lichamelijke goederen.....	617
786. Leveringen aan zichzelf of ontrekkingen	617
787. Levering van goederen en diensten.....	618

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

788. Levering van goederen.....	618
789. Gelijkstellingen met lichamelijke goederen.....	618
790. Gewone leveringen aan zichzelf of gewone ontrekkingen van gebouwen en van de bijkorende grond.....	618
791. Bouwpromotor – Bijzondere leveringen aan zichzelf of bijzondere ontrekkingen van gebouwen en van de bijkorende grond alsook van de rechten die daarop betrekking hebben	619

**HOOFDSTUK III
DAADWERKELIJK BELASTBARE HANDELINGEN**

AFDELING I

Levering en vestiging, overdracht of wederoverdracht van een zakelijk recht

§ 1. — Voorafgaande voorwaarden

792. Levering.....	620
793. Vestiging, overdracht of wederoverdracht van een zakelijk recht	620

§ 2. — Overeenkomst

794. Algemeenheden.....	620
795. Aard van de overeenkomst	620
796. Bezwarende titel	620

§ 3. — Leveringen

797. Zuivere en eenvoudige verkoop.....	621
798. Verkoop onder ontbindende voorwaarde en verkoop met uitgestelde eigendoms-overdracht	621
799. Verkoop onder opschortende voorwaarde	621
800. Ruil.....	621
801. Inbetalinggeving.....	621
802. Inbreng in vennootschap.....	621
803. Verdeling en met verdeling gelijkgestelde afstanden	622
804. Vereffening van vennootschappen	622
805. Onteigening.....	622

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

§ 4. — Zakelijke rechten

806. Beoogde zakelijke rechten	622
807. Beoogde handelingen	622

AFDELING II

**Leveringen gelijkgesteld met algemene belastbare handelingen
of algemene onttrekkingen**

808. Onttrekking van een goed om het ten kosteloze titel over te dragen	623
809. Aanwending van een goed als bedrijfsmiddel	623
810. Onder zich hebben van een goed in geval van beëindiging van een economische activiteit	623

AFDELING III

**Leveringen gelijkgesteld met bijzondere belastbare handelingen
of bijzondere onttrekkingen**

810-1. Beoogde gevallen	624
811. Niet-overdracht van het gebouw na afloop van de termijn	624
812. Niet-overdracht of niet-wederoverdracht van een zakelijk recht na afloop van de termijn	624
813. Bijzonder geval : verkoop onder opschortende voorwaarde en termijn	625
814. Dubbele onttrekking	625

TITEL IV

TIJDSTIP VAN DE BELASTBARE HANDELING

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

815. Termijn om een handeling betreffende een onroerend goed aan de belasting te onderwerpen	626
--	-----

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

816. Termijn om een handeling betreffende een gebouw en de bijhorende grond aan het BTW-stelsel te onderwerpen	626
817. Opmerking	628
818. Tijdstip van levering in het algemeen	628
819. Tijdstip van levering voor nieuwe gebouwen en de bijhorende grond	628

**HOOFDSTUK III
IN BELGIE DAADWERKELIJK TOEGEPASTE TERMIJN
EN TIJDSTIP VAN DE HANDELING**

820. Algemeenheden	628
821. Onttrekkingen	629

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
822. Begrippen « inbezitneming » en « ingebruikneming ».....	629
823. Gehele of gedeeltelijke inbezitneming	629
824. Verbouwde gebouwen : ononderbroken inbezitneming of ingebruikneming.....	630
825. Gebruik als kijkwoning	630
826. Aanvang van de periode	631
827. Bewijs van het tijdstip van vervreemding.....	631

**TITEL V
BELASTBAAR FEIT EN TIJDSTIP VAN VERSCHULDIGDHEID**

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

828. Definities	632
829. Algemeenheden.....	632
830. Opeenvolgende afrekeningen of betalingen.....	632
831. Voorschot.....	632
832. Facturatie	632

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

833. Algemeenheden	633
--------------------------	-----

**HOOFDSTUK III
BELASTBAAR FEIT EN VERSCHULDIGDHEID VAN DE BTW
TEN AANZIEN VAN HANDELINGEN BETREFFENDE GEBOUWEN**

834. Algemene regel	633
835. Subsidiaire oorzaak	
a) Gehele of gedeeltelijke betaling van de prijs en voorschot	633
b) Facturatie (nieuwe regel en overgangsperiode)	634
837. Uiterste datum van verschuldigdheid	634
838. Bijzonder geval (afwijking) : handeling gesteld door een andere persoon dan een bouwpromotor	635
839. Onttrekkingen.....	635

**TITEL VI
MAATSTAF VAN HEFFING**

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

840. Definitie : normale waarde.....	636
--------------------------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
841. Algemeenheden	636
842. Ontrekkingen	636
843. In de maatstaf van heffing op te nemen elementen	636
844. Niet in de maatstaf van heffing op te nemen elementen	637
845. Antimisbruikmaatregel	637
846. Diverse bepalingen	637

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

847. Algemene regel	637
848. Niet in de maatstaf van heffing op te nemen elementen	638
849. Commissionair	638
850. Maatstaf van heffing van het gebouw en van de grond	638
851. Opeising en onteigening	638
852. Normale waarde	638
853. Onttrekking en verbruiklening	638
854. Antimisbruikbepaling	639
855. Ruil	639
856. Minimale maatstaf van heffing	639
857. Schattingssprocedure	639
858. In aanmerking te nemen tijdstip	639

**HOOFDSTUK III
MAATSTAF VAN HEFFING TEN AANZIEN VAN BELASTBARE
HANDELINGEN BETREFFENDE GEBOUWEN**

859. Algemeenheden	639
860. Prijs bestaande uit geld	639
861. Uitsluiting van de grond	640
862. Prijs die niet, of niet geheel, bestaat uit een bedrag in geld	640
863. Minimale maatstaf van heffing	640
864. Onteigening	641
865. Vervreemding met uitgestelde eigendomsoverdracht	641
866. Overdracht tegen een lijfrente	641
867. Vestiging, overdracht en wederoverdracht van een zakelijk recht voor bepaalde duur	641
868. Vestiging, overdracht en wederoverdracht van een zakelijk recht voor onbepaalde duur	641

**TITEL VII
TARIEF**

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

869. Algemeenheden	642
870. Wijziging van het tarief	642
871. Normaal tarief	642
872. Verlaagde tarieven	642

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

873. Algemeenheden.....	643
874. Normaal tarief en verlaagd tarief	643
875. Verlaagd tarief van 6 % : huisvesting voor personen met een handicap, instellingen voor personen met een handicap en huisvesting in het kader van het sociaal beleid	643
876. Verlaagd tarief van 12 % : woningen in het kader van het sociaal beleid	644

**HOOFDSTUK III
TARIEVEN TEN AANZIEN VAN HANDELINGEN
BETREFFENDE GEBOUWEN**

877. Normaal tarief.....	645
878. Verlaagd tarief van 6 %	645
879. Verlaagd tarief van 12 %	646
879-1. Regularisatie van het voordeel van het verlaagde tarief van 6 % op een schijf van 50.000 € bij de verwerving of het bouwen van een privé-woning of de vestiging, overdracht of wederoverdracht van een zakelijk recht op een dergelijke woning..	646

**TITEL VIII
VRIJSTELLINGEN**

**HOOFDSTUK I
EUROPEES RECHT**

880. Vrijstellingen met algemene draagwijdte	649
881. Keuze voor belastingheffing	649
882. Afwijking	649
883. Vrijstellingen in het kader van internationale betrekkingen.....	650

**HOOFDSTUK II
BELGISCH RECHT**

884. Vrijstellingen met algemene draagwijdte	650
885. Specifieke vrijstellingen voor onroerende goederen	650
886. Vrijstellingen in het kader van internationale betrekkingen.....	651

**HOOFDSTUK III
VRIJSTELLINGEN TEN AANZIEN VAN HANDELINGEN
BETREFFENDE GEBOUWEN**

887. Specifieke vrijstelling en belasting betreffende onroerende goederen	652
888. Vrijstellingen met een algemene draagwijdte	652
889. Vrijstellingen in het kader van internationale betrekkingen.....	653

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

TITEL IX HANDELING BUITEN DE WERKINGSSFEER

HOOFDSTUK I EUROPEES RECHT
----

890. Gehele of gedeeltelijke algemeenheid van goederen	655
--	-----

HOOFDSTUK II BELGISCH RECHT
--

891. Algemeenheid van goederen of bedrijfsafdeling	655
--	-----

HOOFDSTUK III PRAKTISCHE TOEPASSING IN BELGIE
--

892. Doelstelling van de niet-behandeling als levering van goederen (of als diensten)	656
893. Begrip « algemeenheid van goederen » en « bedrijfsafdeling ».....	656
894. Overdracht ten kosteloze titel.....	657
895. Vorm van de overdracht	658
896. Gevolgen voor de overdrager ten aanzien van de overdracht van gebouwen en van de bijhorende grond	658
897. Gevolgen ten aanzien van de aftrek in hoofde van de overdrager.....	658
898. Gevolgen ten aanzien van de aftrek in hoofde van de overnemer	658

TITEL X AFTREK

HOOFDSTUK I EUROPEES RECHT
----

899. Ontstaan van het recht op aftrek	659
900. Draagwijdte van het recht op aftrek	659
901. Evenredige aftrek	659
902. Berekening van de evenredige aftrek	660
903. Vaststelling van de evenredige aftrek	660
904. Beperkingen van het recht op aftrek	660
905. Wijze van uitoefening van het recht op aftrek	
a) Algemeenheden	661
b) Aanrekening en afwijking ten aanzien van de toevallige (of « incidentele ») verkoop van nieuwe gebouwen	661
907. Toestaan van aftrek	661
908. Belastingkrediet	661
909. Herziening van de aftrek : algemeenheden	662
910. Herziening van de bijzondere aftrek voor bedrijfsmiddelen	662

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

HOOFDSTUK II	
BELGISCH RECHT	

911. Bevoegdheidsdelegatie	663
912. Ontstaan van het recht op aftrek	
a) Algemeenheden	663
913. b) Bijzondere bepaling ten aanzien van handelingen betreffende nieuwe gebouwen en en de bijhorende grond	663
914. Draagwijdte van het recht op aftrek	
a) Algemeenheden	663
915. b) Goederen onroerend uit hun aard en bedrijfsmiddelen	664
916. Verhoudingsgetal en werkelijk gebruik	664
917. Berekening van het verhoudingsgetal	664
918. Vaststelling van het verhoudingsgetal	664
919. Wijze van uitoefening van het recht op aftrek	
a) Algemeenheden	665
920. b) Bijzondere bepaling ten aanzien van handelingen betreffende gebouwen en de bijhorende grond verricht door een toevallige BTW-plichtige	666
921. Toerekening van de aftrek	
a) Algemeenheden	666
922. b) Bijzondere bepaling ten aanzien van handelingen betreffende gebouwen en de bijhorende grond verricht door een toevallige BTW-plichtige	666
923. Gedeeltelijke aftrek en algemene herziening	666
924. Herziening van de aftrek voor andere belastingen dan die welke werden geheven betreffende een bedrijfsmiddel	667
925. Herziening van de aftrek voor belastingen die werden geheven betreffende een bedrijfsmiddel	
a) Definities	667
926. b) Tijdsvakken	668
927. c) Gevallen die aanleiding geven tot herziening	668
928. d) Wijze van berekening en verplichtingen	669
929. Vaststelling van het verhoudingsgetal voor bedrijfsmiddelen en herzieningen	669

HOOFDSTUK III	
AFTREK EN HERZIENING TEN AANZIEN VAN BELASTBARE HANDELINGEN BETREFFENDE GEBOUWEN	

AFDELING I	
Algemeenheden	
930. Neutraliteit	670
931. Volledige en onmiddellijke aftrek <i>versus</i> latere aftrek	670
932. Noodzakelijk onderscheid	671

AFDELING II	
Bouwpromotor en andere beroepspersonen	

933. Verwijzingen	671
934. Beoogde personen	671
935. Volledige aftrek : de uitzondering	671
936. Gedeeltelijke aftrek : de regel	672

§ 1. — *Gedeeltelijke aftrek: algemeen verhoudingsgetal*

937. Regel van toepassing op alle verkregen goederen en diensten	672
--	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

<i>§ 2. — Gedeeltelijke aftrek : werkelijk gebruik</i>	
938. Keuze van de belastingplichtige of opgelegde regel	672
939. Te volgen procedure	672
940. Wijze van aftrek volgens de regel van het werkelijk gebruik	672
<i>§ 3. — Tijdstip van aftrek</i>	
941. Verschillende tijdstippen	675

<i>§ 4. — Onttrekking en herziening</i>	
942. Algemeen	676
943. Algemene onttrekkingen	676
944. Onttrekkingen aan het einde van de termijn	678

**AFDELING III
Toevallige BTW-plichtige**

945. Draagwijdte van het recht op aftrek : algemeen	679
946. Overdracht van het geheel in volle eigendom	679
947. Vestiging van een zakelijk recht	679
948. Overdracht of wederoverdracht van een zakelijk recht	679
949. Tijdstip van aftrek	680
950. Onttrekking of herziening van de aftrek	680

**AFDELING IV
Overdracht van een algemeenheid van goederen of van een bedrijfsafdeling**

951. Herziening van de aftrek van BTW die werd geheven op de verkrijging, de verbouwing of de verbetering van gebouwen	681
952. Aftrek van BTW voor de diensten gebruikt in het kader van een overdracht	681
953. Aftrek van BTW op goederen en diensten gebruikt in het kader van een overdracht door de overdrager	682
954. Gevolgen voor de overnemer	683

TITEL XI VERPLICHTINGEN EN AANSPRAKELIJKHEID VAN DE NOTARIS VOOR DE INVORDERING VAN DE BTW

HOOFDSTUK I ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN DE PROCEDURE EN JURIDISCH KADER
--

955. Inleiding	684
----------------------	-----

AFDELING I
Ontstaansgeschiedenis van de procedure

§ 1. — Aanvankelijk stelsel

956. Occulte hypotheek van de Schatkist	684
---	-----

§ 2. — Wet van 27 december 1950

957. Fiscale verwittigingen per post	684
--	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

§ 3. — Wet van 8 augustus 1980

958. Uitbreidning tot de invordering van de belasting over de toegevoegde waarde	685
959. Ministerieel besluit van 17 oktober 1980	686
960. Parallelle evolutie met de procedure van toepassing inzake directe belastingen	686

§ 4. — Programmawetten van 24 december 2002 en 22 december 2003

961. Elektronische fiscale berichten	687
962. Koninklijke besluiten van 31 maart 2003	687
963. Ministeriële besluiten van 14 mei 2003	688
964. Bekrachtiging door de wetgever	688

§ 5. — De hervorming van 2007

965. Elektronische fiscale berichten gekoppeld aan de elektronische sociale berichten	688
966. Koninklijk besluit van 25 februari 2007	689
967. Ministeriële besluiten van 26 februari 2007	641
968. Afwezigheid van bekrachtiging door de wetgever	690

§ 6. — Programmawet van 27 april 2007

969. Procedurele aanpassingen	690
970. Uitvoering door de wet	691

§ 7. — Wet van 24 juli 2008

971. Coördinatie en bevestiging	692
---	-----

**AFDELING II
Juridisch kader**

972. Toepasselijke bepalingen	692
---	-----

**HOOFDSTUK II
MEDEDELING VAN DE HOEDANIGHEID VAN BELASTINGPLICHTIGE**

973. Inleiding	693
--------------------------	-----

**AFDELING I
Plichten van de notaris**

974. Opsomming	693
975. Ondervraging van de vervreemder of hypotheksteller	693
976. Voorlezing van de artikelen 62, § 2, en 73 van het W. BTW	694
977. Vermeldingen in de akte	695

**AFDELING II
Plichten van de hypotheksteller of vervreemder**

978. Begrip « belastingplichtige »	696
979. Antwoorden	697
980. Sancties	697

**HOOFDSTUK III
HET FISCAAL BERICHT**

981. Inleiding	697
--------------------------	-----

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

AFDELING I
Verzender van het fiscaal bericht

982. Drie categorieën personen	698
--------------------------------------	-----

§ 1. — Notarissen

983. Beginselen	698
984. Optreden van meerdere notarissen bij een akte	699

§ 2. — Andere personen bevoegd om authenticiteit te verlenen

985. Politieke overheden	700
986. Ambtenaren van aankoopcomités	700

§ 3. — Banken en kredietinstellingen

987. Rechtvaardiging van de toegelaten afwijkingen – Hypothecaire volmacht	700
988. Toegelaten afwijkingen	701
989. Modaliteiten	701
990. Aansprakelijkheden	702

AFDELING II
Toepassingsgebied

991. Eigenaars en vruchtgebruikers van het verkochte of gehypothekeerde goed	702
992. Voorwerp van de akte	703
993. Aard van de akte	704
994. Akten van vervreemding	704
995. Praktische toepassingen	706
a) Huwelijkcontract	706
b) Wijziging van het huwelijksvermogensstelsel	706
c) Basisakte van appartementsmede-eigendom of van verkaveling	706
d) Ruil	707
e) Venootschapsakten	707
f) Verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen	707
g) Inbetalinggeving	707
h) Huur	708
i) Erfpacht en leasing	708
j) Multi-eigendom en time-sharing	708
k) Verzaking aan natrekking en recht van opstal	708
l) Schenking en inbreng om niet	708
m) Ouderlijke boedelverdeling	708
n) Schenking tussen echtgenoten van toekomstige goederen tijdens het huwelijk	708
o) Afstand van een ondergrondse inneming	708
p) Erfdienstbaarheden	709
q) Rechten van gebruik en bewoning	709
r) Opschortende en ontbindende voorwaarden of termijnen	709
s) Omzetting van vruchtgebruik	709
t) Verlenging van een zakelijk recht	709
u) Openbare verkoop bij licitatie	709
v) Verzaking aan een zakelijk recht	709

AFDELING III
Verzending van het fiscaal bericht

996. Samenvatting	710
-------------------------	-----

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

<i>§ 1. — Gewone wijze : via elektronische weg</i>	
997. Bestemmeling van het fiscaal bericht	710
998. Wijze van verzending – Ontvangstbewijs	711
999. Termijn	711

§ 2. — Verzending per post

1000. Bestemmeling van het fiscaal bericht	711
1001. Wijze van verzending	711
1002. Vervaldatum van het bericht	712

§ 3. — Samenloop van de elektronische verzending en de verzending per post

1003. Hetwelk van de twee heeft voorrang ?	712
--	-----

HOOFDSTUK IV

DE FISCALE KENNISGEVING

1004. Inleiding	713
-----------------------	-----

AFDELING I
Verzender van de kennisgeving

1005. De door de Koning aangewezen ambtenaar	713
--	-----

AFDELING II
Gegevens die ter kennis kunnen worden gebracht

1006. De BTW-schuldvordering	713
------------------------------------	-----

AFDELING III
Het belang van de Schatkist

1007. Het belang van de Schatkist : begrip	714
1008. Beoordeling door de ontvanger	714
1009. Administratieve praktijk	715

AFDELING IV
Procedure

1010. Voorafgaande : het dwangbevel	716
1011. Vorm	716
1012. Termijn	716

AFDELING V
Motivering van de kennisgeving

1013. Controverse – Arrest van het Hof van Cassatie van 10 november 2000	718
--	-----

AFDELING VI
Gevolgen van de kennisgeving

1014. Uitvoerend beslag onder derden	719
1015. Bewarend beslag onder derden	720
1016. Verzet tegen de prijs en rangregeling	721

Mis à jour au 1er août 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

HOOFDSTUK V DE FISCALE INLICHTINGEN
--

1017. Inleiding.....	721
----------------------	-----

AFDELING I

Wanneer dienen de fiscale inlichtingen te worden verstrekt ?

1018. Ontoereikendheid van de bedragen waarop beslag onder derden werd gelegd	721
---	-----

AFDELING II

Verstrekken van de fiscale informatie

§ 1. — Gewone wijze : via elektronische weg

1019. Bestemming van de fiscale inlichtingen	721
1020. Wijze van verzending – Ontvangstbewijs	722
1021. Termijn	722

§ 2. — Verzending per post

1022. Beperking van het gebruik van deze wijze van verzending.....	723
1023. Bestemming van de fiscale inlichtingen	723
1024. Wijze van verzending.....	723
1025. Termijn	724

§ 3. — Samenloop van de elektronische verzending en de verzending per post

1026. Hetwelk van de twee heeft voorrang ?.....	724
---	-----

HOOFDSTUK VI DE INSCHRIJVING VAN DE WETTELIJKE HYPOTHEEK

1027. Inleiding.....	725
----------------------	-----

AFDELING I

Inschrijving

1028. Eigenmachtige beslissing van de ontvanger	725
1029. Wijze van inschrijving.....	725

AFDELING II

Gevolgen en bijzonderheden van de wettelijke hypotheek

1030. Berekening van de termijn	726
1031. Inschrijving binnen acht dagen	727
1032. Inschrijving na acht dagen	727
1033. Situatie van de niet-ingeschreven schuldeisers.....	728

AFDELING III

Burgerrechtelijke en fiscale gevolgen van de keuze van partijen

1034. Akten van vervreemding.....	728
1035. Hypothecair krediet.....	729
1036. Raadgevings- en informatieplicht van de notaris.....	729

Bijgewerkt tot en met 1 augustus 2013

Nummers	Bladz.
---------	--------

HOOFDSTUK VII

NOTARIELE AANSPRAKELIJKHEID

AFDELING I	
Algemeen stelsel	
1037. Algemene kenmerken van de aansprakelijkheid van de notaris	730
1038. Aansprakelijkheid van openbare orde	731
1039. Buitenantwerpelijke aansprakelijkheid	731
1040. Persoonlijke aansprakelijkheid, geen zakelijke aansprakelijkheid	731
1041. Subsidiaire aansprakelijkheid	732
1042. Beperkte aansprakelijkheid	733
1043. Verjaring van de aansprakelijkheidsvordering	733
AFDELING II	
Bijzonder stelsel	
1044. Indeplaatsstelling van aansprakelijkheid in bepaalde gevallen	734
AFDELING III	
Correctionele straffen en administratieve geldboeten	
1045. Correctionele straffen	734
1046. Administratieve boeten	734
Bibliografie	735
Wetteksten	741

Mis à jour au 1er août 2013

